

טיב הקהילה

חג הסוכות

ט"ז תשרי תשפ"א

המנינים לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	5:47
מוצ"ש"ק	6:58
ר"ת	7:33

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוף"ש א'	8:47
סוף"ת א'	10:00
סוף"ש ב'	9:31
סוף"ת ב'	10:30

המנינים לפי שיעור קיי"ו

גיליון מס':

535

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

תבאינה בהיכל מלך

קדושת הסוכה וקדושת האיש ישראל היושב בצל כנפי השכינה

התנהגות בתוך הסוכה צריכה להיות מתוך כבוד ראש

ואתה בן אדם, בשעה שהנך עומד להיכנס ולדרוך על מפתן הסוכה, עמוד נא מעט והתבונן היטב לדעת ולהביץ להיכן אתה נכנס, כי המקום אשר אתה עומד עליה אדמת קודש הוא, שהלא אין אורח הסוכה כשאר חללו של עולם, אלא כל כולה מלאה ושופעת קדושה וטהרה ורוח אלקים מרחפת שם, וכדאיתא בזה"ק (ד"ח ט"ז) שתיבת 'סוכה' עולה בגימטריא מספר צ"א, והוא שקול למספר היוצא משני שמותיו של הקב"ה - הוי"ה ואדני, נמצאת אומר, שבשעה שנכנס האדם אל תוך הסוכה הריהו נכנס לשכון בתוככי שמות הקודש, ולב מי לא יחרד כהיום הזה.

על כן צריך זהירות יתירה ושמירה מעליא בתוך הסוכה, שחלילה לא יבוא לידי קלות ראש ושחוק, ולא ישחית את הזמן היקר והקדוש לדברי הבל ורעות רוח, אלא ישתמש בכל רגע ורגע לצורך דברי תורה ויראה, וכדאיתא השל"ה הק' (מסכת סוכה פ"ק ג' מ"ג, י"ג) מן הספר 'ראשית חכמה' (שני הקדושה פ"ק ז') שהעיד בהן צדק על דרך הנהגת קדשו של מורו ורבו הרמ"ק ז"ע, "שלא לדבר בתוך הסוכה בימי חג הסוכות אלא בדברי תורה, כי מצות סוכה קדושה גדולה, והענין שעצי סוכה חל עליהם קדושה ואסורים כל שבעה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוכה טו)."

הנה כי כן אנו רואים מדברי הראשית חכמה שאפילו עצי הסוכה קדושים בעצמותם, ואין זה מן הראוי להתנהג בקלות ראש בשעה שיושב ביניהם.

עד כדי כך, שכתב המהר"ל (להלכות סוכה אות ו' וזכאב באור היטב א"ח תול ט"ק ט) כי רבו המהר"ש נהג לרשום סימנים על קרשי סוכתו לידע באיזה רוח הייתה מונחת, ולשנה הבאה היה מעמידם באותו הסדר, וטעם נתן למעשיו, שדומה קדושת עצי הסוכה לקדושת של קרשי המשכן, וכשם שבמשכן לא שינו את סדר הקרשים כך גם בסוכה אין לשנות, וכדשנינו בירושלמי (שבת פ"ק ג' הל"ג א') שהקדש שזכה להינתן בצפון ינתן בצפון לעולם, וכן בדרום ינתן בדרום, שנאמר (שמות טו, ז) "והקמזת את המשכן כמשפטו".

אכן, לא ניתנה תורה למלאכי השרת, ומחובת האדם לעסוק גם במילי דעלמא ולא אסרו עליו את זאת, על כן, כל מה שמן הדרך לעשות בבית עושה גם עתה בתוך הסוכה, אוכל ושותה וכל כי האי גוונא, אבל יחד עם זאת ייזהר מאד שיהיו הדברים האלה טפלים אל העיקר שהוא תלמוד תורה ועבודת הבוא יתברך שמו.

וכן כתב ב'משנה ברורה' (תרלט ס"ק ב' בדיבור המתחיל 'וישן ומטייל'): "וכן אם ירצה לספר עם חביו יספר בסוכה, דסוכתו צריך להיות כביתו בכל השנה, וכמו שמסיים המחבר. ולפי שקדושת הסוכה גדולה מאוד, ראוי למעט בה בדברי חול ולדבר בה כי אם קדושה ותורה, וכל שכן שיהיה זהיר מלדבר שם לשון הרע ורכילות ושאר דיבורים האסורים". יעזור השי"ת שבזכות המצווה הזאת נזכה באמת לרוב השפעת הקדושה לעלות ולהתעלות במעלות הקדושה והטהרה, ויהא לנו הסוכה לצילא דמהימנותא בעולם הזה ובעולם הבא, ולמגן ולמחסה מכל צרה וצוקה ומכל פורענות המתרגשת לבוא לעולם, "ופרוש עלינו סוכת רחמים וחיים ושלוש".

בסוכות תשבו שבועת ימים

שורש מצוות סוכה בתורתנו הקדושה הוא ממה שנאמר (ויקרא כג, טז-טז), "בסוכות תשבו שבועת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני ה' אלקיכם".

בספר החינוך ביאר היטב את טעם המצווה, וכה כתב שם (מצוה ס"ה): "משרשי המצוה, מה שמפורש בכתוב (שם, טז), למען נזכור הניסים הגדולים שעשה האל-ל ברוך הוא לאבותינו במדבר בצאתם ממצרים, שסיככם בענני כבוד שלא יזיק להם השמש ביום וקרח בלילה. ויש שפירשו שסוכות ממש עשו בני ישראל במדבר. ומתוך זכירת נפלאותיו שעשה עמנו ועם אבותינו ניהוה במצוותיו ברוך הוא, ונהיה ראויים לקבלת הטובה מאתו, וזהו חפצו ברוך הוא שחפץ להיטיב, כה הם דברי החינוך".

חביבות יתירה נודעת להם לישראל עם קדושים למצוה זו של סוכה, ולא זו בלבד שנכנסים לשבת בצילה לשבעה ימים, אלא שעוד נהגו לקיימה בהידור אחר הידור ולייפותה בכל מיני גוי ועיטורים בעדי עדיים, וכדמצאנו התיאור בברייתא (סוכה ז') "סיככה כהלכתה ועיטרה בקרמין ובסדינין המצוירין, ותלה בה אגוזין, שקדים, אפרסקין ורימונים, פרכילי ענבים ועטרות של שבולין, יינות שמנים וסלתות", ולהודיעך כמה מצוות חביבות עליהן.

כל רגע שיושב בסוכה זוכה לעוד מצווה דאורייתא

מעיקרי המצוה הוא, שלמשך שבועת ימי החג זונח האדם את ביתו וקורת גגו הקבוע מעליו וקובע את מושבו איתן בצל הסוכה, ולא רק עבור עסקי אכילה ושתיה הוא עושה כן, אלא את כל צרכי הגוף והנפש מקיים האיש ישראל בתוך הסוכה, וכדשנינו במסכת סוכה (ג"ח): "תנו רבנן, כל שבועת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי. כיצד? היו לו כלים נאים - מעלן לסוכה, מצעות נאות - מעלן לסוכה. אוכל ושותה ומטייל בסוכה. מנא הני מילי? דתנו רבנן: 'תשבו - כעין תדורו'. מכאן אמרו: כל שבועת הימים עושה אדם סוכתו קבע וביתו עראי". וכן על זה הדרך נפסק בשולחן ערוך (סימן תרל"ג) להלכה ולמעשה.

עוד מצאנו לכמה וכמה מן הפוסקים שכתבו, כי מצוות סוכה איננה מצווה יחידה הנמשכת למשך שבועת ימי החג, אלא כל רגע ורגע שיושב האיש ישראל בצל הסוכה הריהו מקיים מצווה בפני עצמו, וככל שירבה לשבת בצל הסוכה הרי 'מצא ביזו יותר ויותר מצוות', ו'קובץ על די ירבה' (פסלי י"ג א').

משכן הם פני הדברים, ראוי לכל אחד ואחד שייתן את לבו בימים שמקודם החג, להכין את הסוכה על הצד היותר טוב, שיהיה לו שם הכן את כל צרכיו ההכרחיים עד כמה ששייך, בכדי שיוכל לשבת בתוך הסוכה כמה שיותר ולא יהיה אנוס לצאת משם שלא לצורך, לשם כך צריך הרבה מחשבה ועצה טובה כיצד יעשה, אולם מי שמתכוון לשם שמים בוודאי יזכה לטייעתא דשמיא מרובה ויוכל להוציא את זממו הטוב אל הפועל.

טיב המערכת

צילא דמהימנותא

עשיר אחד זכה וגידל משפחה לתפארת, הוא השיא את כל ילדיו והם עברו לגור רחוק ממנו, כל השנה היה העשיר מתגעגע לראות את ילדיו, ופעם בשנה היו ילדיו באים ומתקבצים לבית אביהם ונשארים שבוע שלם עם אביהם שכל כך חיכה לביקור השנתי הזה.

פעם אחת רואה האב את אחד מבניו, תיכף ומיד אחרי שהגיע והתארגן, הוא מתחיל להרים טלפונים לחבריו ומתעניין מי נמצא בסביבה, ואת מי אפשר לקפוץ לבקר, האב ראה ושתק, אך לתדהמתו הרבה, התנהגותו זו של הבן המשיכה במשך כל השבוע, הוא היה עסוק בביקורים ובילויים עם חבריו וכמעט שלא ישב עם אביו ומשפחתו, לבסוף פנה האב לבנו ואמר לו: בני היקר, האמנם? כל כך אינך אוהב להיות במחיצתי? שנה שלמה אני מחכה בכליון עיניים לביקור השנתי הזה של ילדי, והנה סוף סוף הגיע השבוע, והגעתם אתם, אך אתה כל הזמן בורח, במקום להיות כאן אתי?!

הסוכה נקראת 'צילא דמהימנותא' - 'צל האמונה', בשם הבעש"ט הק' מסבירים כי בסוכה ישנו אור מיוחד המקיף את האדם היושב בה, כמו ילד היושב בחיק אמו, והוא מרגיש שחמו ורוגע, כך גם אנתנו 'כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי', כשאנו יושבים בסוכה אנו עטופים ומתכסים בשמיכה כביכול עם הקב"ה, וכך אנו שואפים להרגיש, ממש כמו ילד קטן בחיק אמו.

כידוע, לכל דבר גדול שבקדושה יש התגברות גדולה מצד היצר הרע, כך גם בחג הסוכות הוא עובד קשה להעסיק אותנו עם כל מיני מצוות, ללכת לכאן ולשם, ולבקר את כל הקרובים והרחוקים, והעיקר שימנע מאיתנו לשבת בסוכה כמה שיותר, אך אנתנו לא נהיה בטלנים וזנוכר, שלא רק אנתנו חיכינו שנה שלמה לשבוע הזה, גם אבא שלנו הקב"ה חיכה שנה שלמה לשבוע הזה, שבו הוא מארח אותנו כביכול בצילו, ולכן נקראת הסוכה 'צל האמונה', כי בשיבתנו בה אנו מכריזים על אמונתנו בו יתברך שהוא סוכן ומגן עלינו ובצילו אנו רגועים ושמחים.

(ע"פ ט"ב חמיקים-סוכה)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

הלכות סוכה

דיני ישיבת סוכה

א. כיצד מצות ישיבה בסוכה, שיהיה אוכל ושותה וישן ומטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים, בין ביום ובין בלילה, כדרך שהוא דר בביתו בשאר ימות השנה, וכן אם ירצה לספר עם חברו יספר בסוכה, דסוכתו צריך להיות כביתו כל השנה. ולפי שקדושת הסוכה גדולה מאד ראוי למעט בה בדברי חול ושלא לדבר בה כ"א דברי קדושה ותורה, וכ"ש שיהיה זהיר מלספר שם לשה"ר וריכות ושאר דיבורים האסורים, ומ"מ כשצריך לדבר מעניני עסק לא יצא מן הסוכה בשביל זה, דע"י עצם ישיבתו שם אף בעת דיבורו הרי הוא מקיים מצות ישיבה בסוכה (ש"ע סי' תרל"ט סי"א ומ"ב ש"ע ע"ש).

ב. כתב בספר יסוד ושורש העבודה (שער האיתון פ"א) וז"ל: על כל רגע ורגע ששוהה בביתו חוץ לסוכה על לא דבר הכרחי וכו' עובר על מצות עשה מה"ת ע"כ. וכ"כ בסידור יעב"ץ וז"ל: על כל רגע שיהא בביתו בלי הכרע עובר בעשה, ובכל רגע ששוהה בסוכה מקיים מצות עשה ע"כ (וע"י במנחת שלמה (ה"ב סי' נ"ח) מה שהאריך בזה דלכאורה הוא תמוה דמאחר והחייב הוא משום תשבו כעין תדורו, אם כן מאיזה טעם יתחייב לישב בסוכה בכל עת ובכל שעה, הרי גם כן ימות השנה דרכו לשהות מחוץ לביתו ג"כ, ואם כי י"ל דיש בזה משום הידור מצוה, אך קשה למה יחשב כעובר ממש על מ"ע, עיי"ש מה שהאריך הרבה בזה, וכתב שם דע"כ זה אפשר לומר שכל הבא לעשות דבר שהוא רגיל לעשותו תמיד בבית ולא בחוץ, וגם עכשיו אין שום סיבה שמונעתו מלעשותו בסוכה, דשפיר חייב בסוכה מעיקר הדין של תשבו כעין תדורו, ולא רק משום דבעידן ריתחא ענשינן על מניעת עשה עיי"ש. ומ"מ לכו"ע בכל רגע שיושב בסוכה מקיים ה"ז מצות עשה וכמש"כ בסוכות תשבו שבעת ימים).

קידוש וסעודת הלילה

ג. קודם שיכנס לסוכה, יאמר לשם יחוד קודשא בריך הוא וכו', כמו שצינו ה' אלוקינו על ידי משה רבינו עליו השלום בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים, שגם לפי דעת הפוסקים יש חיוב לפרש פסוק זה כולו בפיו במצוה זו (בא"ח האזינו סי').

ד. אחר שיכנס לסוכה והשולחן ערוך והכל מתוקן לסעודה, אין לעשות שהות אפילו בענין לימוד, אלא יעשה קידוש מיד (מס"א סי' תרכ"ה סמ"ד).

ה. יש לו לענג את היו"ט בדגים ובשר ושאר המטעמים ויניח משבחים כפי עושרו ויכולתו, ואע"פ שגם בכל שאר יום טוב מצוה לאכל ולשותה ולשמחה, מ"מ בחג הזה יש לו לשמוח ביותר, ולכן אומרים בתפלה ובקידוש זמן שמחתנו, ומ"מ צריך ליהדר משחוק וקלות ראש ח"ו (מס"א שם סעי' ס"ח).

כוונת המצוה

ו. בסוכות תשבו שבעת ימים וגו' כי בסוכות

פרי עין הדר

משמחי לב - זהו אתרוג

דומה שאין לנו מצוה חביבה כמו מצוות ארבעת המינים בכלל והאתרוג בפרט, יכולה האתרוג להשפיע שמחה בלב וראהו רק מעצם ההתבוננות עליו, כמו שנאמר (תהלים יט, ט) "פקודי ה' ישרים משמחי לב", ואמרו על כך בזוהר חדש (מה): "משמחי לב - דא אתרוג דמייא ללב". וכלשון האברבנאל (ויקרא כג) שכתב: "ושמחתם לפני ה' שבעת ימים" - להגיד שכולם יהיו ימי שמחה עם אותם ארבעה מינים שזכר. ופרי עין הדר הוא האתרוג שפירי הוא הדר ויפה והוא משמח הלב. כך גם יצוין ללשון החינוך (מצוה שד"כ) שכתב "וידוע מצד הטבע כי ארבעה המינים כולם משמחי לב רואיהם".

מפליא לראות את ההשתוקקות והכיסופין שבני ישראל מגלים כלפי מצוה זו, כמה מומן הם מוכנים להחיל מכיסם בכדי לזכות לאתרוג נאה ומהודר, כסף זהב לאין ייחשב להם כנגד חביבות המצוה, הגמרא במסכת סוכה (מ"א): מספרת על רבן גמליאל שהוציא לא פחות מאלף זוז עבור האתרוג שקנה, וכן גם מסופר על הארז"ל (טעמי המצוה פרשת ראה), שלא היה מתקח עם המוכר כלל על מחירו של האתרוג, הסכום הראשון שנקב המוכר זהו מה ששילם לו, ופעמים שאפילו הניח הארז"ל הק' את כיס מעותיו לפני המוכר וביקש ממנו להוציא משם כל סכום שחושב לנכון.

שעות על גבי שעות של התרוצצות מהכא להתם ומהתם להכא משקיע כל איש ישראל עד שמוצא את האתרוג המהודר והחביב בעיניו, וגם זה לא לפני שמוליך את האתרוג אחר כבוד אל הרב ומורה הוראה שיורה את דעתו דעת תורה כלפי האתרוג שעלה בידו.

כך לבסוף, כאשר בדי עמל ובהוצאה לא מבוטלת כבר נמצא האתרוג הנכסף ברשותו, כמה שמחה נמסכת בפנימיות הלב, נהרה של קורת רוח וטענוג רוחני נשפכת על הפנים הקורנות משמחה של מצוה, האתרוג מובא אחר כבוד אל תוך הבית, שם מניחים אותו במקום המשתמר וכל אחד מבאי הבית יודע על קיומו, עד שסוף סוף, לאחר כיסופים והשתוקקות עצומים, זוכים אנו להגיע אל בוקרו של חג, כאשר לאחר הכנה ראויה נוטלים אנו בחרדת קודש את האתרוג יחד עם שאר המינים, ומברכים עליו מתוך גילה ורעדה אהבה ויראה.

וכן כתב ב"מטה אפרים" (סימן תרמח תת - פרטי דיני האתרוג): "מצוה אתרוג צריך לחזור עליו ביותר שיהיה הדר, ואף שהקפידה התורה בכל הארבעה מינים שצריכים להיות הדר, מכל מקום באתרוג צריך לזקק בו הרבה, כי הוא נקרא 'פרי עין הדר', ולכן כל ההידור האפשרי שיכול לבקש ולחפש עליו יחפש ויבקש עליו ויקח אותו בשלמות ההידור".

אחד לכל הקהל

יהודים בכל הדורות החזילו זהב עבור מצוה רבה זו, מה גם שבשנים קדמוניות לא היה מצוי אתרוגים כל כך בשפע כבימינו אנו, בפרט בחוץ לארץ, מקומות אשר כלל לא גדלו שם אילנות ממינים אלו, והיו צריכים להביא את האתרוגים ממרחק רב, כגון מארץ ישראל, כמובן שהדרכים לא היו אז נוחים כל כך ומהירים כבזמננו, פירות האתרוג היו צריכים לשודר את טלטולי דרכים של חודשים רבים, ומי כבר מדבר מעתים של מלחמות וקטטות בין העמים, שאז היו כל הדרכים משושבות לגמרי ובחזקת סכנה ממש, לא היה אפשרות לצאת ולבוא מהכא להתם ומהתם להכא.

כל אלו יחד גרמו שלא יימצאו אתרוגים, בפרט מהודרים, ומעט האתרוגים שכבר היו בנמצא האמיר מחירים לגבהים שרוב האשים לא יכלו לעמוד בהם, עד שהיו מקומות בהם לא היה בנמצא אתרוג כלל מלבד אתרוג אחד ומיוחד שהיה עובר מיד ליד וכולם בירכו עליו, עד שמרוב משמוש ידיים נשתנה מראית האתרוג ואיבד את מראהו המהודר, אם כי ה'חתם סופר' (סוכה לו.) הכשיר אותו לכתחילה ואף אמר שכתמים אלו הם הידורים, וכפי שכתב בלשונו: "נראה לי דהוה הדר, כיון שבאו על ידי מצוותו זהו הדר והדר". אלא שלא פעם ולא פעמים אירע שאפילו השגת האתרוג היחיד כרוך היה במאמצי על עד שזכו לראותו מגיע אל רשות הציבור.

עיר שלמה ללא אתרוג

מעשה היה בימי של הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, שלא הצליחו למצוא ולו אתרוג אחד עבורו ועבור כל בני העיר, שלחיים יצאו לכאן ולכאן אך העלו חרט בידם, בכל האזור אין בנמצא אפילו אתרוג אחד מיותר לרפואה, הצער היה גדול, עיר שלמה ללא אתרוג, ובפרט שקדוש שוכן בתוכם, הלא הוא רב העיר הרה"ק מבארדיטשוב.

באחד הימים שלפני החג הופיע לפתע בשערי העיר אורח נכבד, עשיר ידוע ומפורסם שיחד עם עשירותו לא גבה ליבו ולא רמו עיניו, ידוע היה כירא שמים מרבים ומהדר במצוות, הוא הגיע לכאן לביקור קצר אצל אחד מיידייו וחבר מרעיו משכבר הימים, חברו קידם את פניו בשמחה גלויה ובסבר פנים יפות, יחד התיישבו לשיחת מרעים לבבית, במהלך השיחה גילה העשיר את אחוזי ידיו כמשיח לפי תומו שהשנה הצליח להשיג אתרוג מהודר, מיוחד במינו, ממש עין לא ראתה, לצורך כך אף היה צריך להיפרד מסכום כסף הגון ביותר, נו, מה לא עושים למען תורת ה' ומצוותיו, שום דבר לא ישווה עבור קיום מצווה אחת שבתורה.

כשמעו זאת הידיד קפץ כנשון נחש, הוא גולל בפני העשיר על המאמצים המרובים שהשקיעו בני הקהילה בכדי לזכות באתרוג לברכה, מאמצים שעלו בתוהו, והנה עתה, לא פחות ולא יותר התגלגלה אתרוג לתוך עירם, ולא סתם אתרוג אלא אתרוג מהודר ומופלא כמו זה, הידיד אמר שהוא מוכן לשלם עבור האתרוג הזה כל סכום שיושת עליו, אפילו כפול ומכופל ממה שנקנה בתחילה, ובלבד שישאיר אותו כאן אצלו, אולם העשיר סירב לגמרי לרעיון, קניתי את האתרוג בכדי לברך עליה ולא בכדי לעשות בה מסחר ולגרוף רווחים, כל ההפצרות והתחנונים לשווא היו, הם נפלו על אוזניים ערלות, הוא באחת ומי ישיבנו, את האתרוג הזה הוא לא מוכר ויהי מה.

משראה הידיד כי חבל על כל מסכת השכנועים וההפצרות שלו, הם לא יעילו בין כה וכה, החליט

סקייה בשם יפה יבל.

טיב הלכה

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

הלכות הושענא רבא

דיני ישיבת סוכה

א. ביום שביעי שהוא הושענא רבה הוא גמר החתימה, ונוהגים ישראל להיות ניעורים בליל ערבה (ש"ע סי' תרס"ד סי' ומ"ב שם).

ב. כתבו הראשונים ז"ל שיש סימן בצל הלבנה בליל הושענא רבה מה שיקרה לו או לקרוביו באותה השנה, ויש מי שכתב שאין לדקדק בזה, כדי דלא ליתרע מזליה, גם כי רבים אינם מבינים הענין על בוריו, ויותר טוב להיות תמים ולא לחקור עתידות (ש"ע שם).

ג. כתב בספר שעור הכוונות ז"ל: כי הנה עיקר הדין נידון ונגמר בחצות הראשונה של ליל הו"ר, ואז בעת חצות לילה נגמר החותם, ואמנם עיקר הדין שניידון העולם עתה הוא להימסר הפתקין שנחתמו בנעילת יוה"כ אותם שלא חזרו בתשובה כל הימים שבינתיים שמן יוה"כ עד הו"ר, ונמסרין ביד השלוחים לפעול הדין והמשפט למי שנתייבב, אבל אע"פ שנמסרו הפתקים בידם לא ניתן להם רשות לפעול המשפט והעונש הכתוב באותם הפתקין עד יום שמיני עצרת, כדי לתת עוד זמן אל החוטאים שישובו בתשובה ביום ההוא של הו"ר, ואם ישובו יחזרו לקחת הפתקים מהם, ואם לאו אין עוד תקנה בתשובה מאז ואילך, ואע"פ שאמרו בזהר כיון דנפקי פתקין מבי מלכא תו לא הדרי, דיבר בהווה, כי בלי ספק שמי שלא נתעורר לשוב בתשובה מעת נעילת יוה"כ עד הו"ר לא ישוב ביום ההוא, וכיון שלא ישוב בו ביום תו לא הדרי, אבל דאי שאם יזדמן מי שישוּב דאי שיקרעו גזר דינו יחזרו לקחת פתקא שלו מיד השלוחים וכו', ולכן כל יום הו"ר יש בו קצת דינין לפי שעדיין הדין תלוי עד יום השמיני עצרת לראות אם ישובו בתשובה, וצריך לזהר לכון האדם דעתו במאוד מאוד בתפלת יום הו"ר ובכל מעשיו ביום ההוא, כיון שעדיין יש לו תקנה אז כי יח"כ אין לו עוד תקנה כ"ל ע"כ.

ד. נוהגים להרבות במזמורים כמו ביו"ט, ודינו למנצח מזמור לדוד השמים מספרים ושאר מזמורים, ואומרים מזמור לתודה, ואין אומרים נשמת אלא ישתבח (שם).

ה. נהגו לקרות ספר משנה תורה (שעי המנוח).
ו. ביום הו"ר יקרא פרשת וזאת הברכה שמ"ח, ואם קרא ביום שמ"ע לא הפסיד (מ"ב סי' נ"ה סי' סק"ח).

ז. צריך לנענע את הערבה קודם החבטה. ואח"כ חובט בה על הקרקע או על הכלי פעמיים או שלש, ובשם האריז"ל כתבו דוקא על הקרקע, ויחבטו' חבטות, וטוב לחבט תחילה על הקרקע ה' חבטות ואח"כ על הכלים להסיר העלין, וא"צ להסיר כל העלין (ש"ע סי' תרס"ד סי' ומ"ב שם).

ח. י"א שהושענא שבלולב אע"פ שנוזקה אין לפסוע עליה, וכן ערבה של הושענא אין לזלזל בה ולזורקה לאשפה, ונהגו להצניע הושענאות לאפייט מצות, כדי לעשות בה עוד מצוה (ש"ע שם סי' נ"ו סי' ושיעור שם).

ט. כתב בספר מנורת המאור (ק"ג) שמעתי שיש בערבה של הו"ר סגולה שמירה למתכוין בה בסכנת דרכים, והכל לפי כושר מעשיו וטוב כוונתו, והבוטח בה' בצל ש-ד-י יתלונן. ובספר יפה ללב כתב שהירא מפחד לילה וחלומות רעים יניחם בכר תחת מראשותיו שישן עליו. וכתב בספר ככר לאדן להחיי"א דה"ה כל הדי' מינים מועילין לשמירה.

י. יש נוהגין כשיצאין מן הסוכה אומרים יה"ר שנזכה לישב בסוכה של ליתן (ש"ע סי' תרס"ה).

יא. כתב הש"ה ראיתי בני עליה שמשקין הסוכה בכניסתו וביציאתו, וכן ד' מינין שבלולב לחיוב המצוה, ואשרי מי שעובר ה' בשמחה.

אך הרב לא היה מוכן להסביר לו שום דבר, רק אמר לו כי אם הוא באמת חפץ לקיים את מצוות היום ולהינסת אל תוך הסוכה, לא תהיה לו ברירה אחרת אלא לוותר לגמרי על ההבטחה שקבל לפני כמה ימים מעמו, אם אתה מוותר על חלק הגן עדן שהובטח לך אכניס אותך מיד אל תוך הסוכה בכבוד גדול, אך אם לאו, לא תהיה בידי ברירה אחרת אלא להויתרין בחוץ.

העשיר לא חשב פעמיים והשיב בנחרצות, מוותר אני על כל חלקי בגן עדן ובלבד שאוכל לקיים את מצוות היום, שום דבר לא ישווה בעיני למול מצווה אחת דאורייתא, אני מוחל על ההבטחה בלב שלם ובלבד שאוכל להינסת פנימה ולקיים מצוות סוכה כהלכתה, בו ברגע נהו פני הרה"ק מבראדיטשוב ופתח את דלת סוכתו לרווחה והזמין את הגביר להינסת פנימה בכבוד גדול, הצדיק אירחו ביותרת הכבוד, כראוי וכיאות למי שגמל חסד כה גדול עם בני העיר.

לאחר מכן הסביר לו הצדיק מבראדיטשוב מדוע עשה לו את כל הדבר הזה, אליבא דאמת היית ראוי מלכתחילה לכבוד רב והגון כמו שמתאים למי שעמד לימין בני העיר בשעת דוחקם, אלא שלאחר שנתייבב לך את ההבטחה נמלתי בדעתי שמה אינך ראוי לחלק כזה בגן עדן, אולי אין זה מגיע לך כלל וכלל, אפילו החסד שעשית לנו עם האתרוג עדיין אינו מזכה אותך בחלק נכבד בגן עדן, שהרי לא לשם שמים עשית זאת כי אם לטובתך ולהנאתך, כי חפצת בהבטחה הנדירה.

לפיכך הייתי צריך להכניס אותך בנסיון, לראות האם באמת מצוות ה' חשובות בעיניך יותר מכל הנחלות בגן עדן, ואז אדע באמת אם אתה באמת ראוי לזה, אולם עתה, לאחר שעמדת בנסיון בכבוד, והוכחת במעשיך שכל הון וכלן לא שווים בעיניך בעבור קיום מצוה אחת, וברגע כמימרא יתרת על הכל, בכך הוכחת שההבטחה מגיעה לך ביושר, ובעוד ה' אעמוד במילתי ותזכה להיות עמי במחיצתי בגן עדן, בזכות אתרוג אחד.

יהודי בכל המצוות כמו באתרוג

וכשאנו עוסקים באתרוג יש לנו עוד מה ללמוד ממנו, והוא עד כמה צריכים אנו להדר במצוות, וכמו שלמען האתרוג מוכן כל אחד לשפוך עבודה דמים יקרים ומפנה בשביל כך זמן יקר, ובלבד שהאתרוג שלו יהיה בתכלית השלמות, ללא שום בלעטיל נקי מכל רב, גידול נאה ומפואר, ממש כך צריכים להתאמץ ולהשתדל עבור כל מצוה משאר התרי"ג מצוות, כל מצוה צריכה שתיעשה בשלמות ממש ללא שום סרן של איסור וללא שום קולא.

וכגון במצוה של זמן קריאת שמע, שישנם כמה זמנים בפוסקים, זה לפני זה, ומובן מאליו שמי שרוצה להדר במצוות צריך להשתדל לקרוא את קריאת שמע בזמן המוקדם ביותר, בכדי לצאת ידי חובת כל השיטות, אף המחמירות ביותר, הלא אם אדם ירא שמים יציג את אתרוגו לפני הרב ויבקש ממנו לפסוק לו על כשרותו, והרב יאמר לו שעל פי חלק מן הפוסקים האתרוג כשר, אולם ישנם שיטות אחרות שאינם מכשירים בכגון דא, כמובן שאף אחד לא יטול אתרוג כזה לברכה, אף על פי שאפשר לסמוך על המכשירים, כל אחד רוצה לקיים את המצוה בשלמות.

ואם באתרוג הוא כך, שכל אחד רוצה לצאת ידי חובתו לפי כל השיטות והפוסקים, כך גם צריך להיות בשאר כל המצוות, לעשותם בתכלית השלמות ולפי הפוסקים המחמירים ביותר, שתהא מצוותו שלמה לפי כל הדעות.

אל תבואני דגל גאווה

יחד עם זאת יש לציין שכאשר הולך האדם לבחור לעצמו אתרוג, לא יקנה אותו בכדי להתפאר חלילה וגם לא בכדי שיוכל ללכת לבית הכנסת ולספר לכל אחד כמה ממנו הוציא על האתרוג, כי אם עושה כן נמצא שאינו עושה את המצוה אלא לשם התפארות בלבד ולא לשם מצוה, מצוה צריכה להיעשות לשם שמים ולכבודו יתברך שמו.

מספרים על איש אחד שבא ברוב שמחה והתרגשות לפני הרה"ק משיניואו ז"ע, הוא חפץ להראות את אתרוגו, השנה הצליח להניח את ידו על האתרוג המהודר ביותר שהיה בנמצא בכל הסביבה, ממש הידור שבהידור, הרה"ק ברוך את האתרוג מכל צדדיו ואיש כי אכן אין בדומה לאתרוג הזה, הוא מושלם בתכלית השלמות, אין כמוהו להידור, אולם לאור שסיים להתבונן באתרוג הפטיח הרה"ק כי למרות מראהו המושלם ליבו אומר לו שהאתרוג אינו כשר, כל הנוכחים התפלאו מאד על כך, אף אחד לא מצא שום חיסרון באתרוג המפואר, אפילו הרבי לא מצא שום חיסרון רק ליבו אמר לו שמהו כאן לא בסדר.

לנסות בכיוון אחר, הוא פנה לידידו העשיר והציע לו, אולי יועיל נא מר להישאר עמנו כאן על חג הסוכות, לעשות את החג בקרבנו, נארח אתכם בכבוד מלכים וגמלא את כל צרכים ביד רחבה ובנפש חפצה, כראוי וכיאות לנגיד ולבעל בעמיו כמותכם, האתרוג אכן יישאר ברשותך אך יחד עם זה תוכל לזכות את בני העיר בברכה על אתרוג מהודר, אך גם הצעה זאת כמו קודמתה נפסלה על אתר, העשיר לא הסכים בשום אופן, ממתנים לי בבית, הפטיח, אני חייב לנסות.

חלק בעולם הבא תמורת אתרוג

לאחר שגם ההצעה הזאת נפסלה על אתר, וכבר פנה העשיר לעלות על מרכבתו ההדורה ולצאת את העיר, הציע לו הידיד, 'אם כבר הגעת לכאן חל לך להחמיץ את ההזדמנות להתברך אצל צדיק הדור ששוכן כאן בעירנו, הצעה זאת מצאה חן בעיני העשיר, שמעו של הרה"ק מבראדיטשוב הגיעה לאוזניו זה מכבר, ואף הוא שש על ההזדמנות כמצא שלל רב.

השניים הועידו את פעמיהם לעבר ביתו של הרב, הידיד הוביל את העשיר פנימה והציג לפני הרה"ק את רעהו העשיר, אף סיפר על האתרוג ההדור השוכן באמתחת העשיר שיכול להציל את בני העיר מביטול מצוות ד' מינים, אך משום מה מתעקש שלא למכור להם אותו, וגילה לרב שגם ההצעה להתארח כאן על חג הסוכות נדחתה על הסף על ידי העשיר.

כאן פנה אליו הרה"ק מבראדיטשוב וביקש ממנו אף הוא להישאר כאן בעיר למשך החג, תמורת זה יזכה לעשירות גדולה כל ימי חייו, הגביר סירב, יש לי כל ולא חסר לי מאומה, אני מסודר בממון לכל החיים ואיני נצרך לברכה הזאת. הציע לו הרה"ק ברכה אחרת, שיזכה לבנים תלמידי חכמים ומאירים בתורה, אך גם את זה דחה הגביר, ב"ה זכיתי לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות ותלמידי חכמים מופלגים.

שאל אותו הרה"ק, מה עוד יש באפשרותי להבטיח לך בכדי שתסכים להישאר עמנו למשך ימי החג, הגביר לא התבלבל, אם הרב מבטיח לי להיות עמו במחיצתו בגן עדן אני נשאר כאן, הרה"ק מבראדיטשוב הרהר מעט בדעתו ומיד נענע ממשבתו והבטיח לו על אתר שלאחר אריכות ימיו ושנותיו יזכה לשכון עמו באותו מדור בגן עדן, העשיר שמח שמחה רבה על עסקת הפז שהצליח לסגור ואכן נשאר בבראדיטשוב יחד עם אתרוגו המהודר.

נותן פרוזן לסוכה

אתרוג ובא היום הגדול והנכבד של סוכות, הציבור יוצא מבית הכנסת לאחר התפילה המרוממת וההגיגית, כל אחד נחפז לביתו ולסוכתו לקדש על היין ולבצע על הפת, הן זהו מצוות היום, לישב בסוכה, גם הגביר התלווה אל ידידו זה מכבר הימים, יחד עושים הם את דרכם לעבר ביתו ומעונו, הגביר היה מרום מאד מן התפילות כמו גם על הזכות העצומה שנפלה בחלקו, הבטחה נדירה של צדיק הדור להיות עמו במדור אחד בעולם הבא, לא דבר ריק הוא.

משאך חשב הגביר להציג את רגלו בתוך הסוכה, עצר בעדו ידידו, בנימוס אך בתקיפות הסביר לעשיר שהוא מאד מנצלך אך אין לו די מקום בסוכתו ועל כן יואיל נא לחפש לו מקום אחר בו יוכל לאכול את סעודת החג, בהתחלה חשב שחברו רק חמד לצון ומיד יאפשר לו להינסת, אך לאחר שנוכח כי הוא מתכוון לכך בשיא הרצינות, לא נותרה לו ברירה אחרת אלא לחפש לו מקום חילופי.

הגביר שלא הורגל בכגון דא, נאלץ להשפיל את כבודו, לצאת לרחוב ולתור אחר אחד מבעלי הבתים שבעיר שיואיל בטובו להכניסו אל סוכתו, הוא עובר מסוכה אחת למשנהו, אך למרבה הפלא בכל מקום הוא נתקל בסירוב מוחלט, אף אחד לא מוכן להכניסו ולו לרגע קט, אפילו לא לקידוש ולכזית פת בלבד, כשחזר הדבר ונשנה סוכה אחר סוכה, הבין שיש דברים בגו, ובטח ידו של הרב הייתה כאן באמצע, ודאי הרב הוא זה שהזהיר את בני קהילתו שלא להכניס אל סוכתם את העשיר, מיטיבם ועושה חסדם.

וויתור עולם הבא בשביל מצוה אחת

מושפל וכאוב פנה לעבר ביתו של הרב, אולי ייתן לו להבין מה חטאו ומה פשעו עד כדי כך שיטלו ממנו את האפשרות לקיים את מצוות סוכה כהלכתה, וכי כל כך גרוע הוא עד שאינו ראוי להינסת אל הסוכה, כשהגיע, מצא את הרה"ק מבראדיטשוב יושב בתוך סוכתו מאיר באור יקרות ומבהיק בקדושת החג, הוא פנה אל הרב ושטח בפניו את טענותיו בכדורת המשקל, וכי זה מה שמשלמים לו תחת הטובה הגדולה שעשה עם בני העיר, מה חטא ומה פשע שלא יתנו לו לקיים את מצוות היום ולאכול בסוכה.

טיב הקהילה

ב"ד

שמחת תורה
כ"ב תשרי תשפ"א
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדר"ג	5:38
מוצ"ש"ק	6:50
ר"ת	7:24

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש"א	8:48	סו"ת"א'	10:01
סוק"ש"ב	9:32	סו"ת"ב'	10:30

זמנים לפי ששון קי"ז

גיליון מס':

536

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרב"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

הלכות שמח"ת

א. ליל שמיני עצרת אומר בתפלה ותתן לנו את יום שמיני חג העצרת הזה, ואם שכח ואמר את יום חג הסוכות הזה ועקר רגליו, יש דיעות בין האחרונים אם צריך לחזור, [ולענין מעשה א"צ לחזור (הליש פי"ב ס"ה, מבית לוי), ולכ"ע] אם לא סיים הברכה צריך לחזור לותתן לנו (ש"ע סי' תרס"ח ס"א ומ"ב ס"ט).

ב. תקנו להרבות בסעודה ביו"ט האחרון של חג (פ"ב סי' תקכ"ט סק"א).

ג. אומרים ברכת שהחינו בקידוש, דשמיני עצרת רגל בפני עצמו הוא (ש"ע סי' תרס"ח ס"א ובמ"ב ס"ט).

ד. כתב הא"ר שיש להרבות בנרות בבהכ"נ בליל שמחת תורה ויומו לכבוד התורה שמוציאין (פ"ב סי' תרס"ט סק"ז).

ה. כתבו הפוסקים שבבילל שמחת תורה יקרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום של פרשת חזאת הברכה (ש"ט, ויש לעיין דמ"ב סי' רפ"ה סק"ח כתב ז"מנו למחילה בהשענה רבא, ובש"ת ענה בשם ח"א סי' ט"ז האריך בדבר זה).

ו. מאוד מאוד יזהר בתפילות שמיני עצרת לאומרים בכונה גדולה, כי מלבד שכל תיקון של הימים מיום ר"ה עד שמיני עצרת הוא נשלם והכל תלוי ביום הזה, עוד בוד כי אין בכל אלו הימים יום רצון לה' לשמוע ה' תפילותו בכל מה דצריך כיום הזה, כמ"ש בזה"ק, וכל מה ששואל מהקב"ה מתקבל תפילתו ועושה בקשתו (מ"ח סי' כ"ה ס"א).

ז. כתב מהרי"ק בשם רב האי גאון יום זה רגילים אצלנו לרקד בו אפילו כמה זקנים בשעה שאומרים קילוסים לתורה וכו', ולכן יש להתאמץ בזה לרקד ולזמר לכבוד התורה, כמו שכתוב גבי דוד המלך ע"ה מפזז ומכרכר בכל עוז לפני ד', וכ"כ משם האר"י ז"ל, והעידו על האר"י ז"ל שאמר שהמעלה העליונה שהשיג באה לו ע"י שהיה משמח בכל עוז בשמחה של מצוה, וגם על הגר"א ז"ל כתבו שהיה מרקד לפני ה"ס"ת בכל כחו, ואל יאמר האדם אין זה כבודי וכבוד התורה לרקד לפני העם כאחד הריקים, שהרי זה היה חטא מיכל בת שאול שהשיב לה דוד המלך עליו השלום ונקולתי עוד מזאת (פ"ב סי' תרס"ט סק"א ושה"צ ש"ס).

ח. לכבוד התורה מותר לרקד ביו"ט ולהכות כף אל כף בשעה שאומרים קילוסין לתורה, אבל אסור לקשקש בפעמונים זוגים, וכ"ש שאר כלי שיר דאסור (פ"ב שם סק"ה ובשע"צ, ובסי' שליט סק"ח).

ט. כתב הח"א נכון הדבר שיבחרו עשרה אנשים שישמעו בברכת התורה ויענו אמן, כי נוהגים קלות גדול שאין עשרה ששומעים בקריאת התורה (פ"ב סי' תרס"ט סק"א).

י. נהגו למכור חתן תורה וחתן בראשית, וקונים בדמים מרובים, וראוי להדיר אם באפשר שיהיו הקונים מוכתרים בתורה או עכ"פ מגדולי הקהל (פ"ב סק"א).

יא. אף מי שעלה כבר בפרשה חזאת הברכה יכול לעלות לחתן תורה או לחתן בראשית, אבל חתן תורה לא יקרא פרשת חתן בראשית, והטעם כיון דליכא הפסק ביניהם שייך פגם לס"ת הראשונה שיאמרו פסולה היתה ולכן קורא מיד בשניה, וכ"ז באותה בהכ"נ אבל מי שקרא חתן תורה בבהכ"נ זו ודאי שמתור לקרות חתן בראשית בבהכ"נ אחרת. וכתב במהר"ל שכהן או לוי יכול להיות חתן תורה או חתן בראשית (פ"ב סק"א).

טיב הפרשה

לא ימוש התורה מפינו

ממנהג אבות ואמהות מדורות הקודמים, או אז תהווה הנהגה זו כלי ראוי להשראת השכינה, ולקבלת השפע מקדושת התורה, והיא סגולה ובדוקה ומנוסה כקמיע של מומחה לזכות לבנים צדיקים, שהוא דבר שצריך לכן זכויות רבות והרבה סייעתא דשמיא ולא כל אחד זוכה לזה, וכדאימא במדרש (רבה ויקרא ב, א): בנוהג שבעולם אלף בני אדם נכנסים למקרא יוצא מהן אחד. וכידוע כמה תפילות שופכים האבות והאמהות בכל עת כמים, לזכות בבנים טובים אנשי אמת יראי ה', ובזה הדבר מובטח להם לראות ברכה בעמלנו - אלו הבנים לראותם גם הם צועדים בדרך אבותיהם.

גדל מעלת אמירת תהלים

אף בזה הפסוק נרמז הענין הנשגב והרם של אמירת תהלים, כאשר כן כתב החיד"א ז"ע בספר יוסף תהילות בשם רבינו אפרים בזה הלשון: 'ביצית על כנפי בגדיהם' סופי תיבות 'תלים', כי הוא מצוה מן המובחר בהשכמה להתעטף בביצית וללמוד תהלים, וכל האומר תהלים בכל יום כאילו קיים כל התורה כולה, וזהו הרמז בפסוק הנאמר בפרשתנו: 'הם ת'וכו ל'רגליך ישא מ'ד'ברותיך', ראשי תיבות תל"ם, וסמך ליה: 'תורה' זוהי לנו משה'. והרגיל בתהלים דוחה כל מיני פורעניות וכמה פגעים מעליו ומעל משפחתו ובני דורו ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות טובות והצלחות.

הרי ששקול אמירת תהלים כעצם לימוד התורה, כאשר ביקש דוד המלך בעצמו רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא שכשיאמרו שירות שבתהלים יקבלו שכר כעוסק בעניני נגעים ואהלות החמורים, ואף גם זאת סגולה בדוקה ומנוסה שיוכח לבוא לידי כל הישועות ולקבל שפע ברכות שמים ממעל, ע"י שירבה באמירת ספר תהלים - ספרו של נעים זמירות ישראל דוד המלך ע"ה המכונים בחמשה ספריו כנגד חמשה חומשי תורה, אשר בין פסוקיו שזורים וחרוזים עניני יראת ואהבת ה', שאמרו וערגה לא-ח ל', ואף נכתב בה את כל העתיד לעבור על בני ישראל עד ביאת משיחנו, הכל נכלל בין פרקי המלבי"ם והמעוררים כל לב וסודותיו העמוקים מיני ים, בכך יזכה לכל הישועות.

סיום והתחלת התורה

סיום התורה והתחלתה, הם ביום 'שמיני עצרת' שהוא רגל בפני עצמו, הבאה כסיום לאחר כל ימי הרחמים והסליחות הנעלים, ובפרט בארץ ישראל שמתחברים יום שמיני עצרת עם חג שמחת התורה, שבו רוקדים עם התורה במשך כל החג בשמחה עצומה, על שיבחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', ונמצא שבחזא מחתא מסיימים את כל התורה בזאת הברכה - שמחת תורה, בעת הסיום של כל המועדים - שמיני עצרת.

כי זו תכלית של כל עבודת ימי אלול ותשרי להגיע לידי 'אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו', הנאמר בתפילות סדר ההקפות בשמחת תורה. ורמז יש כאן לכל אחד ואחד באשר הוא, שאמנם עבודות הקודש החלו עם עבודת התשובה, והמשיכו עם מצוות מעשיות כסוכה ולולב, אך עתה עומדים אנו בסיום שהוא העיקר, שהו גילוי אלוקותו בעולם על ידי ההתקשרות וההתחברות בתורה הקדושה.

בפרשתנו פרשת חזאת הברכה, בעת אשר עמד משה רבינו קודם הסתלקותו לברך את בני ישראל, אמר לפניהם כי: 'תורה זוהי לנו משה מורשה קהלת יעקב'.

מורשה קהלת יעקב

הכתוב מלמדנו בזה, כי התורה הקדושה עוברת לנו בירושה מדור לדור בלא שום סטייה ונטייה, ועלינו מוטל לשמר אותה בשלימותה כפי שקיבלנוה ללא שום שינוי ואפילו כמלא נימה. והכוונה, כי מלבד שמחוייבים אנו לקיים את כל דברי התורה הזאת ברמ"ח מצוות עשה ובש"ס"ה לא תעשה, הרי אף נצטוונו ששמור את ההליכות והמנהגים שקבלנו ועברו אלינו במסורת מאבותינו וחקנונו, מה שהם קיבלו וראו מהדורות הקודמים - איש מפי איש עד למשה רבינו עליו השלום אשר קיבלם מפי הגבורה, כאמור: 'שאל אביך ויגדך וזקניך ויאמרו לך'.

כי רק אם נלך בדרך זו הרי תהיה ערובה לקיום העם באותה דרגה כפי היותם במעמד הר סיני, בכך שבכל דור יקיימו את אורחות חייהם כפי הדור שעבר לפניהם, בכך תיגמר שלא ישתנו מעלתם, וכפי שכתב החכם מכל אדם בספר משלי: 'שמע בני מוסר אביך ואל תטש תורת אמן', לומר לנו כי לא נוזח אף במשהו ממנהגי ומסורת אבותינו ואימותינו שהטביעו במסירות נפשם את הדרך אשר נלך בה, הן בחיי היום יום מבית ומבחוץ, והן בעיתות הזמנים והמועדים וכיוצא בהנהגה, ובכך נזכה שהתורה תהיה לנו ירושה לדורות עולם.

עשו סייג לתורה

שמירת המנהגים על ידי הגדרים והסייגים שקבעו לנו אבותינו ורבותינו, אף באים במטרה כדי שנטביע בנפשנו התרחקות וסלידה מדרכי ולבושי גויי הארצות ומשפחות האדמה, דרכיהם יהיו זרים לנו, בכך תהיה לנו חומה ומחסה להישמר מפגעי הזמן ואדרבה נזכה להתרחק מהם ומהמוגזם, ולכן, עלינו להיזהר שלא לשנות כהוא זה ממנהגי הדורות שלפנינו, וכבר המליצו הקדמונים על זה הדבר את מאמר חז"ל (שלה פ"ג, ט'): 'חדש אסור מן התורה'.

אף ידוע מאמר הגמרא (שבת ק"ג) בהסבירם את דרכו של היצר הרע, כי לא בא אל האדם מיד בפעם הראשון לומר לו שילך ויעבוד עבודה זרה או שאר עבירות חמורות שבתורה, אלא היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובד. וטעם הדבר, כי אם יבוא היצר אל האדם השלם, ותיכף ומיד יפתנו לעבור בשאט נפש על דברים האסורים שבתורה, אשר חמורים הם בעיניו ורוחק הוא מהם ת"ק פרסה על ת"ק פרסה, הרי ידחנו ממנו במרחק רב ויסלקנו מראות עיניו, ובוודאי לא יתעסק עמו כלל וכלל. על כן בא אליז בתחילת דרכו למנועו מלקיים מנהג יפה, בטענה הרי אין זה הלכה מפורשת - אלא חומרא בעלמא אשר ניתן לוותר עליו לפעמים, וכשמצליח בזמנו אינו שקט על שמרו ומתקדם לפתותו בעוד מנהג ומסורה, עד שנעשה האיש ראוי לכך שבקל ישכנעו לעבור על עבירות מעשיות מן התורה ומדרבן רח"ל, ובניקל יבוא עד לידי עבודת ע"ז.

לכן, כאשר ישמרו בני ישראל את המסורת, בלא שום שינוי

שישו ושמחו בשמחת תורה

ונוהגין למעבד ישראל חדוה ואתקראת שמחת תורה

מדי שנה בשנה בהגיע יומא דריגלא, יום שמיני עצרת ושמחת תורה, חוזר המחזה המרגש הזה על עצמו, אין זה משנה באיזה ארץ או עיר על פני כדור הארץ, כל מקום שנמצאים יראי ה' ודבר המלך ודתו אליו מגיעים, זר כי יקלע לבתי כנסיות ובתי מדרשות, ויראה את בני ישראל אוזנים את התורה הקדושה מתוך געגועים וכיסופין, מכרכרים ומפזים בה בריקודין קדישין בכל עוז ובכל לב, ממש עד ללות, לא יוכל לכלוא את השתאוותו והתפעלותו מן המראה הנשגב שנגלה לנגד עיניו, כיצד עם שלם, למגדול ועד קטן, ששים ושמחים יחד עם התורה הקדושה, ממש תבוקה ודבוקה בך.

המקור לנהגת הריקודים הסוערים עם התורה הקדושה ביום זה כבר מופיעים בכתבי רבינו הרמ"א ז"ל (דרכי משה הקצו א"ח תוס' שכתב בשם המהרי"ק, "דביום שמחת תורה נוהגין לרקוד אפילו זקנים בשעה שאומרים קילוסים לספר תורה, אף על פי שאין מרקדין ביום טוב, משום כבוד התורה נהגו היתר", והוסיף על זה ה'משנה ברורה' (תוס', יא ובשתי ציון טו), "ולכן יש להתאמץ בזה לרקוד ולזמר לכבוד התורה, כמו שכתוב גבי דוד המלך ע"ה (שמואל ב, טו) מפזז ומכרכר בכל עוז לפני ה', וכן כתבו משם האר"י ז"ל. ואל יאמר האדם אין זה כבודי וכבוד התורה לרקוד לפני העם כאחד הריקים, שהרי זה היה חטא מיכל בת שאול שהשיב לה דוד המלך עליו השלום ונקלתי עוד מזאת וגו' (שתי ציון טו).

ומסיים שם ה'משנה ברורה' בזה הלשון: "הועידו על האר"י ז"ל שאמר, שהמעלה העליונה שהשיג באה לו על ידי שהיה משמח בכל עוז בשמחה של מצוה, וגם על הגר"א ז"ל כתבו שהיה מרקד לפני הספר תורה בכל כוח".

רקד עד שהיו פניו בוערות כלפיד אש

בספר 'שער הכוונות' לרבינו חיים ויטאל (דרכי חן וחסד הקדמה) מעיד בהן צדק על מנהג רבו הגדול הלא הוא רבינו האר"י ל בזמן שמחת תורה, וזה לשונו: יום שמחת תורה - מה שנהגו להוציא הספרים מחוץ להיכל וגם להקיף עמהם התיבה בשחר ובמנחה ובערבית דבמצואי יום טוב מנהג אמיתי הוא, וכבר נכתב בספר הזוהר (פשת פתח טו), וזה לשון הזוהר: 'ונוהגין ישראל למעבד עמה חדוה ואתקראת שמחת תורה ומעטין לספר תורה בכתר דיליה'.

מוסיף רבינו חיים ויטאל וכותב: "וראיתי למורי ז"ל (היינו האר"י קה) נוהר מאד בדבר זה להקיף אחר הספר תורה או לפניו או לאחוריו, ולרקד ולשורר לפניו בכל יכולתו בליל מצואי יום טוב אחר תפלת ערבית, והיה מקפיד מאד לעשות אז ה' הקפות שלימות זולת ההקפות שלימות של יום שמחת תורה. אם כי מצוין רבי חיים ויטאל: אבל בענין ההקפות שביים לא נמצאתי עמו ולא ראיתי".

גם על גאון עוזנו מן הגר"א ז"ל מביא עליו בספר 'מעשה רב' עדות נאמנה על הריקודים הנלהבים ועל המחולות הלוהטות בהם יצא לכבודה של תורה בזמן שהוציאו את ספרי התורה מהיכלם וממכון שבתם, וכה כתב שם: "היה מקיף לפני ספר התורה בשמחה רבה, ומספק ומרקד, מפזז ומכרכר בכל עוז, עד שהיו פניו בוערות כלפיד אש".

הריקוד עם התורה מוכיח שעשה תשובה

אולי אפשר להסביר ולתת טעם הגון מדוע נהגו לקיים את שמחת התורה ואת הריקודין קדישין דייקא ביום זה של שמיני עצרת, כי זה עתה אנו אוזנים בסיומם של מערכת שלימה שהתחילה בחודש אלול וימי הרחמים והסליחות ומסתיימת לה כעת בסופה של חודש תשרי וירח האיתנים, ובמהלך הימים האלה היינו כולנו עסוקים עד למעלה ראש בעסק התשובה ותיקון המעשים, אם זה בראש השנה ויום הכיפורים שעושים בו תשובה מיראה, ובין אם בחג הסוכות

ששבים מאהבה, אחת הייתה שאלתנו מאת השי"ת, שישמיענו סלחת.

והנה, סדר התשובה המקובל לנו מרבותינו מורכב משלשה עניינים - ידוי חרטה ועזיבת החטא, דהיינו קודם כל צריך להתוודות על החטאים שנכשלנו בהם ולהתחרט עליהם מעומק הלב, ואחר כך מגיע החלק של עזיבת החטא וקבלה להבא, ומכאן והילך ננתנה רק בדרך טובים ולא נשוב לכיסלה עוד, וכל מי שעושה תשובה על פי הסדר הזה הוא יכול לזכות למחילה סליחה וכפרה מאת הקב"ה.

אכן בראש השנה עושים כולם תשובה מעומק הלב, אבל שלמות התשובה נעשה בשמחת תורה, כי אז אנו מוכיחים קבל עם ועדה את הביטול שלנו אל שנתורה הקדושה, כיצד אנו שמחים עמה וחסדים רק בה, ממש אין לנו שום חפץ שבעולם שישווה אל התורה הקדושה, יקרה היא מפנינו וכל חפצין לא ישוו בה, אנו מנשקים את התורה וכמו מגלים בזה התנצלות ובקשת סליחה על שלא שמרנו עליה ועל מצוותיה כראוי, ועתה חולקים אנו לתורה את הכבוד הראוי לה ורוקדים לפניה בכל מיני ריקודי שמחה ומחולות סוערים כיאה וכיאות לכבודה של תורה, ובזה אנו מחזירים אליה את כבודה הראוי לה.

ממש אין לך יותר מן הריקודין קדישין שהאיש הישראלי רוקד עם התורה הקדושה בכדי להוכיח ולגלות על האדם שהוא שב בתשובה שלימה ואוהב את השי"ת עד ללות, שהרי לא מצאנו שום אדם מן הישוב שירקוד על דברי טטות שעשה, כל שכן וכל שכן שאף אחד לא ירקוד לכבוד עבירה שנכשל בה, הרי כל כולו מלא חרטה ובושה על כך, ואילו עתה כשהוא נוטל את התורה הקדושה ומתבוקה אל ליבו בכל כוחו, ופורץ עמה בריקודים סוערים עד ללות, אין לך הוכחה יותר מזה שהאדם מתחרט באמת על מעשיו הרעים ומקבל על עצמו להתדבק רק אל התורה הקדושה ואל נותנה, ולא רק שזנח את מעשיו הקודמים והרעים אלא שהוא עוד שמח ומשובח את ליבו בתורה הקדושה ובמצוותיה, וזהו שלמות התשובה.

הריקודין קדישין מפילים את מחיצת הברזל

הוא אומר, שכל התכלית של חודש תשרי וירח האיתנים הוא בכדי להגיע לבסוף אל שמחת תורה, כמו שאמרו צדיקים שתכלית כל העבודות של חודש תשרי הוא להגיע למעמד אמירת 'אתה הראית' בשמחת תורה, בשעה שמוציאים את ספרי התורה מן הארון הקודש, מן ההר אל העם, ולפי זה פשיטא שבזכות הריקודים והמחולות שאנו עושים לכבודה של תורה, אנו זוכים למחילה סליחה וכפרה ולהשלים את כל עבודת התשובה שעליה אנו עמלים זה מכבר, עוד מחודש אלול העבר עלינו לטובה.

ובזה אפשר להבין את נוסח התפילה שתיקן מרן החיד"א ז"ל לומר בסדר הבקשות שלפני ההקפות, ושם אומרים כהנוסח הזה: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שבכח הקפות אלו תפיל חומת ברזל המפסקת בינינו וביניך, ונהיה מוקפים מתורה ומצוות מבית ומחוץ, ונדבק בך ובתורתך תמיד, אנתנו וזרענו וזרע זרענו".

הביאור בזה הוא על פי הידוע מן הספרים הקדושים, שעל ידי העוונות שחוטא האדם מתגבהת ומתרוממת מחיצה של ברזל, ואותה מחיצה מבדלת וחוצצת בין האיש החוטא ובין הקב"ה רח"ל, והדרך היחידה לשבר את אותה מחיצה של ברזל הוא רק על ידי תשובה ותיקון המעשים, וכלשון האלשיך הק' (שיר השירים ב, ט), "כי הלא עונותינו הם מבדילים ככותל ומחיצה של ברזל, והוא יתברך מיחלה עד נאבד ונהרוס כתלנו זה על ידי תשובה".

והנה אנו רואים כאן מתפלתו של החיד"א ז"ל שעדיין לא הועיל כל העבודה וכל התשובה של ימי הרחמים והסליחות

של חודש אלול לנתן את אותה חומה של ברזל, כך גם כל התפילות והגיעות של ראש השנה ויום הכיפורים עדיין לא הועילו למחות את החומה במבדילה, היא עדיין עומדת על תילה, רק עתה ביזמא דשמחת תורה, על ידי ההקפות והריקודין קדישין עם התורה הקדושה אנו זוכים להגיע אל התכלית הנרצה ולשבר כליל את המחיצה המבדלת בינו ובין הקב"ה, ולהתקרב אליו שוב כבראשונה.

על כך ניתן להמליץ את מה שאמר דוד המלך עליו השלום בתהלים (ט, ה) 'הפכת מספדי למחול לי, תיבת 'מחול' יכולה להתפרש בב' אופנים, לשון של מחול וריקדה ולשון של מחילה וסליחה (ראה 'ליקוטי תורה - דושים לשי"ע, שם כתב מחול לשון מחילת עון ולשון ריקוד), ויתכן לומר שזהו מה שאמר דוד המלך ע"ה, שעל ידי המחולות והריקודין קדישין אפשר להפוך את כל המספדים והעוונות למחילה סליחה וכפרה, וזהו מה שאנו עושים בשמחת תורה, שעל ידי המחולות והריקודין אנו משלימים את כל עבודת התשובה של הימים הנוראים, ובזכות זה אנו זוכים למחילה סליחה וכפרה ולשברית כל החומות והמחיצות שנעשו על ידי עוונותינו.

להמשיך שמחת התורה לכל השנה

אכן, ביום הזה מחויבים לרכוש לעשות כל טצדקי שבעולם בכדי לקנות את שמחת התורה ושמחת המצוה אל תוך נפשנו עמוק פנימה בקנין של נצח, לשמר את השמחה הזאת למשך השנה כולה, והלא הדברים קל וחומר, אם בזמן ההקפות כשאוחז את ספר התורה בידו אך למשך רגעים אחדים הרי הוא שש ושמח בשמחה עילאה וחדוה יתירה, על אחת כמה וכמה שצריך לשוב ולשמוח במשך כל השנה כולה בשעה שלומד את הפנימיות של התורה והוגה בה ומחדש חידושים, כל שכן שצריך לגיל ולשמוח עליה ולהתענג בה בתענוג אין קץ, ולעולם אף היינו צריכים לצאת במחול וריקדה אחר כל פסקה של רש"י או תוספות שזכינו להתייגע עליה ולהבינם.

כפי שכבר נודעו דבריו המופלאים של הגה"ק האבני נור' ז"ע שכתב בהקדמה לספרו 'אגלי טל', במילים האלו: "ומדי דברי זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תורה הקדושה, ואמרו כי הלומד ומחדש חידושים ושמח ומתענג בלימודו אין זה לימוד התורה כל כך לשמה וכו', ובאמת זה טעות מפורסם, ואדרבה, כי זהו עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמח ומתענג בלימודו, ואז דברי תורה נבלעין בדמו, ומאחר שנהנה בדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה וכו', אבל הלומד לשם מצוה ומתענג בלימודו הרי זה לימוד לשמה וכולו קודש, כי גם התענוג מצוה".

וכלשונו המתוק מדבש של רבינו האור החיים הק' (דברים טו, ט), "שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף זהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם".

וכבר מקובלנו מרבותינו הק' גדולי ומאורי הדורות, שהדרך היחיד בכדי להשיג באמת השגות בתורה הוא רק על ידי שמחה, כמו שכתב רבי חיים ויטאל בשער רוח הקודש (ק) וזה לשון קדשו: "הנה צריך האדם בעת קיומו כל מצוה ומצוה, או בהתעסקו בתורה, או כשמתפלל התפילה, להיותו שמח וטוב לב, יותר מכאשר מרויח או מוצא אלף אלפים דינרי זהב".

ועיזור השי"ת שבעל ידי השמחה והריקודין של מצוה לכבודה של התורה הקדושה ונותנה, נזכה באמת למחילה סליחה וכפרה, שתשתבר ותיתן מחיצת הברזל עד היסוד, ונזכה לקרבת אלוקים לי טוב, ולהמשיך את השפעת השמחה של כל ימות השנה, שנולד לשוב ולשמוח בכל זיבור ובכל חיבה של התורה הקדושה, נגיל ונשיש בזאת התורה, כי היא לנו עוז ואורה.

פירש בספה"ק תולדות אדם (ליום א' דסוכות), חל"ק: "הושענא פרחים להעצימה. יש לפרש, כי הנה בימי רצון שעברו בוודאי נתעורר בכל אחד ואחד הרהור תשובה, וקבלת הטוב על ההבא, כל חד וחד לפום דרגא דיליה".

"כי בימים הללו, אפילו אם לבו כלב האבן, בהכרח יבוא לו איזה התעוררות לטוב".

"ורק שההתעוררות אינו עדיין בגמר השלימות, כל זמן שלא יצא כח התשובה אל הפועל. והוא רק כמו 'פרח', שלא נגמר".
 "וזה שאנו מבקשים: 'הושענא פרחים להעצימה', היינו שהפרחים הללו, שהפריחו בימי רצון שעברו עלינו לטובה, תחזק אותם בחסוך, שיהיה להם תקומה לכל יהיו נפולין. גם יהיה להם קיום שלא יתבטלו, ושנוכל להוציאם אל הפועל, להיות מתוקן ומקובל לפניו יתברך שמו כראוי וכנכון" עכ"ל.ק.

-> <-

קבלת פני אושפיזין עילאין – עם הכנסת אורחים בסוכה
 כשהתפרסם שמו של הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצוק"ל, יוצא שמו לתהילה, החלו נוהרים לחצרו חסידים רבים מכל רחבי ארץ.

לימים התרבו מאוד קהל הצובאים על פתחו, ולקחו מזמנו שעות רבות, עד שהיה מוכרח להפסיק מעט מתלמודו בשביל צרכי הרבים. הרבי הקדוש שהיה תמיד שקוע כל כולו בתורה ועבודה, בהתמדה ושקידה נפלאה, התעצב אל ליבו מחמת ההפרעות הרבות הללו, שהוציאו אותו בכל פעם מדבקות תורתו ועבודתו.

לפיכך נתן עצה בליבו, להתפלל לפני השם יתברך שיסיר את חינו מעט, ולא "חזיקו" ממנו כל כך, וממילא לא ינהרו תמיד לקוריץ... [כידוע מכמה וכמה צדיקים שהיו מתפללים ומבקשים בענין זה, כדוגמת הרה"ק רבי אהרן זצוק"ל, נכד הבעש"ט הק"י ז"ע, והרה"ק הרבי ר' ירחמיאל מפשיסחא זצוק"ל בתחילת נשיאותו, ועוד רבים כאלה].

תפילת צדיק אכן עשתה רושם ונתקבלה בקשתו, הנסיעות לקוריץ פחתו, והוא נשאר בקרב ציבור מצומצם של חסידים נאמנים, תלמידים מובהקים שכבר הסתופפו בצילו מאז ומקדם, והם שנשארו דבוקים בו באמונה שלמה, אבל הנהירה הגדולה שהיו באים בהמנוחה מכל אפסי ארץ פחתה.

אך לאחר זמן נתן שוב אל ליבו, שגם מעט החסידים שנשארו עימו כבר עומדים על מעמדם כראוי ואינם צריכים לו כל כך, ועדיףא ליה להקדיש את כל עיתותיו כולם לעבודת שמים, כדי שמלאכת הרבנות לא תפריע מתורתו כלום. - ולפיכך העתיד בתפילתו שגם מעט אנשי שלומם יעזבוהו, כדי שיוכל להסתגר בארבע אמותיו בתורה ותפילה בדחילו ורחימו, ללא שום הפרעות. - וכמוכן אף בקשתו זו התמלאה, ונשאר בלא חסידים.

והנה אתא ובא חג הסוכות הקדוש, מלאכת בניית הסוכה שנעשתה מדי שנה בידיהם האומניות של המשמשים הנאמנים, נבנתה השנה בלית ברירה על ידי פועל גוי שנשכר במיוחד לכך, מאחר שכל האוהבים והמשמשים עזבוהו כבקשתו.

ברם כליל הראשון של חג, כאשר יצא הצדיק לחפש אורח, אושפיזין לסוכה קדישא, לא מצא איש. שכן כל העניים שבעיר שהיו רגילים בביתו ובסוכתו בשנים קודמות עזבוהו, כפי שביקש והתפלל שכל העם יניחוהו לנפשו.

נאלץ אפוא הרבי הקדוש להיכנס לסוכה בלא אורח, כדרכו בקדוש פתח בדבקות עליון ובהתלהבות: "עולו אושפיזין עילאין קדישין וכו', ליעול אברהם וכו'".

והנה רואה הוא ברוח קדשו את אותו זקן אושפיזא עילאה, אברהם אבינו ע"ה, כדרכו מדי שנה בלילה הראשון של סוכות שהיה רואה אותו מגיע אל סוכתו. - אך השנה נעמד אברהם אבינו בפתח הסוכה, ולא אבה להיכנס פנימה. ככל שביקש הצדיק והפציר שוב ושוב "ליעול אברהם וכו'", לא הועיל כלום! אברהם אבינו הביט אל תוך הסוכה אנה ואנה, ונשאר עומד

"הושענא נא פרחים להעצימה" (הושענות להושענא רבא)

מבחוץ בפתח בלבד.

כששאל הצדיק מדוע איננו נכנס פנימה? אמר אברהם אבינו, אינני מסוגל להיכנס לסוכה שאין בה אורחים! כל ימי הקפדתי באותה מצוה, ותדיר היו אורחים סועדים על שולחני, ובסוכה שאין בה אורחים אינני נכנס!

כששמע זאת הצדיק רבי פנחס נענה ואמר, כשהתפללתי לפני השי"ת שיעזובני בני ישראל לקחתי הכל בחשבון, נתתי את דעתי על כל התוצאות וההשלכות. גם כאשר לא ישמשוני ולא יעזובני בשום דבר, ואצטרך לדאוג בעצמי ולעשות הכל בלא שום עזרה. והסכמתי בליבי לוותר על כל זה, כדי שאוכל למסור את עצמי אך ורק לתורה הקדושה. - אבל זאת לא עלתה על ליבי, שאברהם אבינו ע"ה בעצמו לא יוכל להיכנס לסוכתי מחמת העדר האורחים, על זאת לא חשבתי, וזה מורה שאין דרכי נכונה!

לפיכך נעמד שוב בתפילה לפני קונו, ושפך שיחו להחזיר אליו את אוהביו אנשי שלומו. ועד מהרה התמלא בית מדרשו בחסידים נאמנים ישרים ואוהבים, אורחים רבים שבו לפקוד את מעונו. וכמוכן חזר אברהם אבינו ע"ה להיכנס אלי סוכתו פנימה, להאיר ממידת טובו וחסדו לכל בני ישראל.

והדברים מפורשים בזהר הקדוש פרשת אמור (ח"ג דף קד.), והביאו להלכתא בספר יסוד ושורש העבודה (שעת האיתון פרק יג), וזלה"ק: "ובעני למחדי למסכני, מאי טעמא, בגין דחולקא דאינו אושפיזין דזמין - דמסכני הוא".

[צריך לשמח את המסכנים [בסוכה], משום שהחלק של האושפיזין הללו שהזמין הוא חלקם של [העניים] המסכנים].
 "והוא דיתבי בצלא דא דמהימנותא דזמין אושפיזין אלן עלאין אושפיזי מהימנותא ולא ייבי לון חולקון, כולהו קיימי מניה, ואמרי (משל כג, ו) 'אל תלחם את לחם רע עין וגו'".

[וזה שיושב בצילא דמהימנותא זה, ומזמין את האושפיזין עילאין הללו, אושפיזי דמהימנותא, ואינו נותן להם חלקם. - כולם קמים [ומסתלקים] ממנו, ואומרים, אל תלחם את לחם רע עין].

"אשתכח דההוא פתורא דתקין דיליה הוא, ולא דקדושא בריך הוא, עליה כתיב (מלאכי ב, ג) 'זריתי פרש על פניכם וגו' פרש חגיכם' - ולא חגי".

[נמצא שאותו שולחן שהתקין שלו הוא, ולא של הקדוש ברוך הוא. ועליו נאמר 'זריתי פרש על פניכם, פרש חגיכם' - ולא 'חגי'].

"וי ליה לההוא בר נש, בשעתא דאלן אושפיזי מהימנותא קיימי מפתוריה".

[אוי לו לאותו אדם, בשעה שאלו האושפיזין דמהימנותא קמים [ומסתלקים] מן השולחן].

"ואמר ר' אבא, אברהם כל יומיו הוה קאים בפרשת אורחין לזמנא אושפיזין ולתקנא לון פתורי, השתא דזמנא ליה ולכלהו צדיקיא ולדוד מלכא ולא ייבין לון חולקון, אברהם קאים מפתורא, וקרי (במדבר טז, כו) 'סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה', וכלהו סלקין אבתריה וכו'" עכ"ל.ק, עיין שם. [אברהם כל ימיו היה עומד בפרשת דרכים להזמין האורחים, ולהתקין להם השולחן, עתה שמזמין אותו ואת כל הצדיקים ואת דוד המלך ואינו נותן להם חלקם. [היינו, שאין עניים על שולחנו לתת להם את חלק האושפיזין]. - קם לו אברהם [ומסתלק] מן השולחן, וקורא עליו 'סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה', וכולם מסתלקים אחריו].

[פרסיות, קובץ 154]

סגולת האתרוג להביא לעוה"ש ושפלות לב

אחד מן הנגידים החשובים נכנס פעם אל הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זצוק"ל בחג הסוכות, והראה לפניו ברוב חשיבות ויהירות את האתרוג הנאה והמשובח שרכש לעצמו במחיר יקר מאוד!
 היה זה אתרוג נהדר, הדר שבהדרים, גם צורת גידולו מושלמת כמגדל בנוי לתלפיות, שבראשו עומד זקוף הפיטם המפואר. גם הידור הגארטל' סביב סביב לא נחסר מאותו אתרוג הדר. ובעיקר היה בולט בניקונו המופלא, שום רבב לא נמצא בו מהחל ועד כלה, כולו זך ונקי, ונראה כמו "האתרוג השלם"!

התרברב לו העשיר בפני הרבי בהנאה בלתי מוסתרת: אחד לאלפים יוצא אתרוג כזה, והוא ממש יקר המציאות!
 והנה מה מאוד נדהם כשהרבי פסק לו נחרצות: האתרוג שלך פסול!

איך יתכן כזאת? זעק העשיר, הלא שילמתי עבורו טבין ותקילין! נטל הרבי את האתרוג היפה לידי קדשו, הסתכל היטב בפיטם שבחודו, והנה לאחר עיון מדוקדק גילה שאין חיבור הפיטם אל האתרוג מחובר בטבעיות... ונראה מעט 'תקוע' אל מקומו. בדיקה קפדנית גילתה שבעצם כבר נפל לו הפיטם מאתרוג זה, אלא שחיבורו אחר כך מבפנים בעזרת כמה סיכות זעירות. ביד אמן הוסתרה היטב כל מלאכת החיבור, עד שבעין חיצונה נראה כמי שמחובר הדק היטב...

לאחר מכן נשאל הרבי הק', כיצד ידע לחרוץ בבירור את פסול האתרוג, הלא הוא נראה כפרי עץ הדר בתכלית השלמות?

ענה הצדיק והסביר, אין כאן לא נבואה ולא רוח הקודש, רק שמטבעה של מצוה להוליד שפלות וענוהו בלב האדם, כי איש ישראל מתחבר עם בוראו בקיום מצוותו יתברך, וכשם שהוא יתברך לו העוה והענוהו, כן נכנסת עוהו זו בכל מי שמתדבק אליו. ובפרט במצות 'אתרוג' שהוא דומה ללב, וסגולתו לזכך ולטהר את הלב. - כשראיתי שהמצוה של אותו עשיר מולידה בו גיאות והתנשאות הסקתי מתוך כך שהאתרוג פסול מעיקרו, ואין כאן שום קיום מצוה, ולפיכך לא נכנסה בו הענוהו כראוי לעושה המצוה!

[מתוך שיחה בשבת בית מידת הענוהו]

-> <-

הצדיקים מרגישים תענוג עליין בישיבת הסוכה

מנהג צדיקים רבים בחג הסוכות, שכמעט לא יצאו מן הסוכה בכל שבעת ימי החג, כי אם לצורך נחוץ ביותר. אף מגדולי ירושלים של מעלה בדור שלפנינו ידוע שהיו מקפידים בדבר זה ביותר, ורק עם סיום ימי החג לעת ערב, עם כניסת חג 'שמחת תורה', היו כל העם יוצאים ללוות את הרב בשירים ובמחולות מן הסוכה אל בית הכנסת הגדול, שם נערכו ההקפות בנהירו עילאה.

ואמר על כך הרה"ק בעל "קרן לדוד" זצוק"ל, שהתנאה והתענוג שבמצות הסוכה תלויה מאוד במדרגת האדם ברוחניות, ובמידת דבקותו בתורה ובמצוה. כי מי שנפשו קשורה בגשמיות, ויותר קרוב הוא לגוף ולצרכיו ולא לנשמה, הרי ששיבתו בסוכה תיחשב לו כגלות קשה, שכן אין ישיבת הסוכה נוחה כישיבתו בבית, וסובל שם מן הקור ומן החום וכיוצא.

לא כן הבעל נפש שנהנה ומתענוג מן הרוחניות, הרי חש בישיבתו בסוכה תענוג עילאי, וממלאת המצוה את נפשו בשמחה גדולה, ואינו מרגיש כלל בצער ישיבתה.

כי אכן דבוק הוא בליבו ובנפשו בצילא דמהימנותא עילאה! ומן הראוי להעתיק כאן את לשונו הנחרץ של היסוד ושורש העבודה זצוק"ל בשער האיתון (פרק יב) שהאריך בענין זה, ובתוך הדברים כתב: "על זה יזיה לב כל הדוהים, לבקרים תפקדו לרגעים תבחננו" (עי' איוב ז, ט), שכמה רגעים בהג מטיל אדם בביתו חוץ לסוכה על אל דבר הכרחי כלל, ועובר בכל רגע מצות עשה. אוי לאותה בושה אוי לאותה חרפה, אם אומרים לו אחר פטירתו מעולם הזה בוא חשבון מכמה מאות

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

מכלכל חיים בחסד

אנו משפחה ברוכת ילדים, נקלענו בשנים האחרונות לחובות של כחצי מיליון שקל, רובם לבנקים.

נפתחו נגדנו תיקים בהוצ"פ והחלו להדק סביבנו את עניבת החנק.

יום אחד עיקלו לי 6000 מהמשכורת. המכה הייתה אנושה עבורנו ולא ידענו כיצד להיחלץ מהעיקול במשכורת הבאה. אני חייב לומר שהתחזקנו מאוד בעקבות הלחצים העצומים שבאו עלינו. התחזקנו בכל התחומים.

התחזקנו בהודיה לה' על המצב שהביא עלינו, ישבתי בהתבודדות והודיתי לה' שכך עשה, ובוודאי שהכל לסובאה. יחד עם זאת ביקשנו מה' ישועה מיידית.

אני חייב לומר שכל אותו חודש עבר עלינו בקשיים עצומים ובמתח רב.

הפכתי את העולם בהתייעצויות עם מומחים, כיצד למנוע את העיקול הבא, אולם אף אחד לא הצליח לפתור את הבעיה.

הגיע ה-1 לחודש ועמו נכנסה המשכורת החדשה, ובד בבד עמה העיקול של 7000 שקל. בשבילי זו הייתה מכה מאוד כואבת. היה זה בתחילת בין הזמנים האחרון.

הילדים ידעו והבינו הכל. אמרתי להם שזו נשיקה מהקדוש ברוך הוא, למרות שאיננו מבינים.

לא נשברנו, והמשכנו להודות ולהתפלל לה', ויחד עם זאת ניסינו כל דרך אפשרית לפעול בתחומים הארציים, לחלץ מפייהם את בולעם ולהשיב לרשותנו את הכסף.

כל המבינים - כולל עורכי דין מנוסים - אמרו לנו שאין סיכוי וחבל אפילו על הניסיונות. אולם לא התייאשנו ולא נשברנו. המשכנו להתחזק ולהתפלל.

למרות הקושי העצום שהיה לנו התחלנו בעצת הרב שלנו להפריש מעשרות וגם חומש - למרות החובות, כדי שלא יהיו לכם חובות."

ואז החל מרוץ נגד הזמן, כאשר כל יום שחולף מקטין את הסיכוי לחלץ את הכסף, ואזכיר שמדובר במשפחה שהכסף בשבילה הוא ברמת קיום ממש.

בסייעתא דשמיא שקשה לתאר, החלו ניסים נסתרים להצטרף לניסים גלויים, נציגים מבגק הדואר לפתע החלו לעזור ולהקדיש לנו זמן כדי למצוא פתרון לייעץ עצות מועילות.

פקידים בהוצ"פ כיוונו אותנו והאירו את עינינו בכמה דברים, היו תזמונים של אירועים בצורה לא טבעית. הגענו לסניף הדואר ע"מ למשוך את הכסף, והפקיד אמר לנו שמנסיונו זה לא מציאותי שנקבל חזרה את הכסף, אולם הוא הסכים ליצור קשר עם מוקד הבנק 3 פעמים במשך יותר 40 דקות - תוך מתן שירותים ללקוחות, כדי לסייע לנו, כאשר אני יושבים וממתנים, ומתחת למסכה אומרים תהילים ומזמור לתודה ללא הפסקה. ברגע אחד לפתע הוא קם ובשר לנו שהכסף שוחרר, ומנתה לנו ליד 7000 שקלים. לא האמנו למראה עינינו.

באנו הביתה ועשינו לילדים סעודת הודיה וסיפרנו את הנס הגדול. עורך הדין לא האמין, וכן כל מי שמעם. מה-7000 שקלים הפרשנו חומש בשמחה רבה.

כעת אנו מקיימים את ההבטחה שלנו הנוספת לפרסם את הנס בחסדי ה'. ומתוך נס זה התחלנו להעריך כל משכורת שנכנסת ואין עליה עיקול.

ונציין שאנחנו כעת בתוך שרשרת של ניסים גלויים ונסתרים בדרך ליציאה גמורה בעזרת ה' מהסבך הכללי של כלל החובות שצוינו לעיל.

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

בעל המעשה: ת.ת.

הפענוץ לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס בפקס: 15326517922
או ל: o.v.wines@gmail.com

יושב באוהלה של תורה ביגיעת לב ובשר. לאחר פטירתו כשהביאוהו אלי קברו שרכש לו בחייו, מצאו שנקבר סמוך וצמוד עם הר"ר דוב קניגסברג ז"ל, שהיה 'מסגר' מפורסם בירושלים.

אחד מאחיו של ר' אהרן לייב היה מיווד עם אחיו של ר' דוב קניגסברג, וכשנפגשו יחדיו באחד הימים, תמה אחיו של ר' אהרן לייב באוזני רעהו: במה זכה אחיך שהיה אדם פשוט, שנקבר סמוך וצמוד אליו תלמיד חכם חשוב וצדיק?

הרהר האח וחשב, ונענה ואמר: יתכן שזכה לזה מחמת אהבתו הגדולה למצות הסוכה, כי במסגרת אומנתו ומקצועו בתור 'מסגר' היה בונה סוכות רבות ברחבי ירושלים. והרבה מאנשי ירושלים שהיו מתייעצים עימו בצורת בניית הסוכה על פני המרפסות, וכבר יצא שמו כבונה הסוכות של ירושלים! - ואולי בשביל חביבות זו המצוה זכה לכך!

קפץ אחיו של ר' אהרן לייב, ונענה בשמחה: הלא 'מסכת סוכה' היתה המסכתא של ר' אהרן לייב! הוא למד בה כל ימי חייו מאות פעמים, והיה קורא לה 'מיין עולם הבא מסכתא!' [המסכתא שאלמד בה בעולם הבא].

לא בכדי נקברו אפוא אלו השניים יחדיו זה לצד זה, האחד שהחזיק במסכתא דסוכה תמיד, ולא משה ממנו כל ימי חייו. והשני שהחזיק במצות הסוכה, וחיבבה ביותר להקים את סוכותיהם של ישראל תדיר!

ויהי לפלא!

[סיפור: עובד 5777]

-> <-

לנענע ליבו ונפשו בעת הצנעונים של ארבעת המינים

בימי הסוכות הנעלים נוטלים אנו את ארבעת המינים, "אותיות שמך המיוחד" (תפילה שלפני נטילת הלולב), כידוע ליודעי ח"ן שגרמז בהם שם הו"ה הקדוש.

ובנענוע שאנו מנענעים אותם בהולכה והבאה לכל רוחות השמים, דרום צפון ומזרח מעלה מטה ומערב, רומזים אנו שבכל צד שהאדם פונה תמיד הוא ביחד עם הקב"ה. כמ"ש נעים זמירות ישראל (תהילים קלט, ה-ח): "אחור וקדם צרתני וגו', אנה אלך מרוחך וגו', אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנה וגו'".

ואם חלילה מתרחק השם יתברך מאיתנו - שזו ההולכה, בהרחקת שם הו"ה מן האדם, מחמת שהתרחק הוא במעשיו שאינם ראויים לקרבת אלוקים. הרי מיד מושכים אנו אותו בחזרה אלינו, ושבים בתשובה ותיקון המעשים. - שזו ההבאה, שמתקרב שמו יתברך אל ליבנו.

היינו שאמרו צדיקים קדושי עליון, שביחד עם הנענועים שהאדם מנענע ומכסס במינים הגשמיים, צריך שיענע גם את עצמו... [גיבען א שאקעל!] - הלא המינים הקדושים מכוננים גם כנגד איברי האדם כידוע, האתרוג כנגד הלב והלולב כנגד השדרה, ההדס כנגד העין והערבה כנגד הלשון.

לכן לא ישאיר את עצמו ופנימיותו לבו כבול עץ דומם, לנענע רק בידי החיצונית את המינים... אלא יתן את ליבו ונפשו בהשתכחות הנפש בעת הרצון הנעלה של הנענועים הקדושים.

[מחנך שיהיה לנחור: שיבת פוסק קליין - ב דוחות סוכת תשס"א]

-> <-

מצת שמחה ברגלים מתוך תקווה ורצון טוב

בחג הסוכות מצויים אנו במצות השמחה, כד"א (דברים טז, יד-טו) "ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך וגו' והיית אף שמח".

כבר העיד הגר"א מוולנא זצוק"ל, שזו המצוה של שמחה ברגלים היא אחת המצוות הקשות שבתורה, כי סודה בדבר המסור ללב, להכניס בו שמחה פנימית.

אבל כמובן יש לזה 'כלים' רבים וטובים שבכוחם להכניס שמחה בליבו של אדם, ועיקר הדבר נתון ללב ולצורת ההסתכלות בכל דבר, שאם יסתכל בדרך טוב, להעריך ולהוקיר מה שנתנים לו, ובתקווה וביטחון איתן, יזכה למידת השמחה.

מעשה בסנדלר אחד עני בן טובים, שברוב דלותו לא היו מעותיו מצויים לרכוש סחורה משובחת לתיקון הנעליים. רק היה מקבץ ומאסף תלאי על תלאי, קורע מכאן ותופר בכאן... כך שהיו הנעליים היוצאות מתחת ידו אמנם מתוקנים, אבל לא נאים כלל...

ואלפים מצוות עשה מן התורה של 'בסוכות תשב' שעבר בימי החג, על כל רגע ורגע ששהה חוצה לה מבלי הכרח וכו' עכ"ל, עיי' שם שהארץ בדברים חוצבים להבות אש.

[סיפור: לוז הסוכות, תשע"א]

-> <-

"ושמחת בחגך" - אין שמחה אלא בבשר!

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל נודע כמכניס אורחים גדול, ובהיותו בבעלזא בחיי אביו הקדוש מרן המהר"ר זצוק"ל, היה מארח על שולחנו מדי שבת בשבתו אורחים רבים, גם הרבה 'יושבים' היו שובתים בצל קורתו. ובכלל כל מי שהגיע לבעלזא ולא היה לו מקום לסעוד את סעודות השבת והחג, ידע שבביתו של רבי אהרן מכינים סעודות כיד המלך. ודרכו היתה להשפיע שפע רב בסעודות שבת ויום טוב, הן בגשמיות שהיה נותן מאכלם בשפע, והן ברוחניות בקירוב ואהבה רבה, ורבים התקרבו להשם ולתורתו בכוח השפעתו.

ברם, הגם שלאורחים הרבים היה מחלק מנות גדולות והגונות, לבני ביתו היה מצמצם מנותיהם, כדי שלא יתרגלו לנפש רחבה. כאשר ידוע שגם לעצמו היה מאכלו מועט ביותר, ובקושי טעם משהו מכל מנה.

בשבת אחת הרגיש אחד היושבים, שישב בסעודה על יד בנו של הרב, הלא הוא הגה"ק הנועד רבי משה'לי מבעלזא זצוק"ל ה"ד, בנו חביבו של מרן ז"ע, בהבדל הגדול שבין המנות... כשבנו של הרב קיבל מנה מצומצמת ביותר, שאל אפוא את פי אביו רבי אהרן בחכמה, הלא גם אביכם הרב הק' מקפיד על אכילת בשר בשבת, ולמה מצמצם כל כך באכילת בנו?

ענה לו הצדיק, הלא בשביל 'יצוא זיין' מנהג אכילת בשר בשבת, מספיק גם שלשת חוטים של בשר...

והנה באחת השנים בתקופה שלפני החגים גזרה מלכות הרשעה את הגזירה המפורסמת כנגד השחיטה, ונעשה מזה רעש גדול בארץ פולין וגלילותיה. והגאון המפורסם רבי יצחק אלחנן מקובנא זצוק"ל, שהיה מגדולי מנהיגי הדור, היה סבור שהיהודים יפסיקו לתקופה קצרה מלהתעסק בבהמות, ולא יאכלו כלל בשר, וממילא בתוצאה יהיו הפסדים גדולים לקופת המדינה, ובכך תתבטל גזירת המלכות.

אולם האדמו"ר הקדוש מבעלזא ז"ע לא הסכים לעצה זו, מחמת שבחגים ובשבתות צריכים ישראל לאכול בשר! ואף לתקופה קצרה אי אפשר לבטל מנהג חשוב זה שבישראל.

באסיפה הגדולה שהתקיימה בפולין בענין גזירת השחיטה, השתתפו גדולי עולם ומצוקי ארץ, וכשהגיע הבעלזער רב את דעת קדשו שאי אפשר לבטל מנהגם של ישראל באכילת בשר בשבת ויום טוב. - נענה הקובנא רב ואמר, הרי בשבת בודאי אין חובה לאכול בשר, רק ביום טוב שנצטוונו במצות (דברים טז, יד) "ושמחת בחגך", קיימא לן שאין שמחה אלא בבשר. והרי ניתן שפיר לענן את השבת גם בדיגים ובשאר תענוגים מלבד הבשר, לכל הפחות לתקופה הקצרה עד שתתבטל הגזירה!

ענה לו הבעלזער רב, ומה יענה הקובנא רב בדבר הדרשה הנודעת שבספרי פרשת בהעלותך (פיסקא ט): "וביום שמחתכם ובמועדיכם (במדבר י, י). 'יום שמחתכם' אלו השבתות" ע"כ. - הרי שגם בשבת קודש צריך לשמח, ולמה לנו לבטל את שמחתם של ישראל?

כשנשאל החפץ חיים ז"ע שישב בראש אותה אסיפה מה דעתו בנידון, אמר שדעתו נוטה יותר כדעת הרב מבעלזא, כדי שלא יתבטלו ישראל משמחת השבתות והימים טובים!

לפיכך הוחלט באותו מעמד שייצאו צדיקי הדור בשתדלנות אל גדולי המלכות, ויבקשו על ביטול הגזירה. - ואכן יצאו החפץ חיים עם הבעלזער רב ועוד כמה מגדולי הדור במשלחת נכבדה אל השררה, ולאחר השתדלות והפצרות רבות נענה המושל והתבטלה אותה גזירה קשה מישראל.

[עו]

-> <-

הלומד במסכת סוכה שנקבר אצל הנונה ומקים הסוכות

אחד מחשובי מגידי השיעורים שבבית המדרש הגדול דשכונת זכרון משה הוותיקה, היה מהר"ר אהרן לייב שפירא זצ"ל. הוא נודע כאיש צדיק, תלמיד חכם בעל שיעור קומה, שכל ימיו היה

לימים נקלע אל סנדלרייתו גביר נכבד בעמיו, שבדרך הילוכו ברחוב הסמוך נקרעה נעלו, וכראותו סנדלריה סמוכה ניגש לתקן את הנעל. תיכף הוציא הסנדלר מגנזי אשפתו סוליית עור ישנה שכבר הספיקה להחליף את צבעה... והדביקה הישר אל הנעל של העשיר, כך שבתוצאה הסופית קבלה הנעל שלל צבעים בלתי מרהיבים בעליל...

כשהתלונן הגביר על צבע התוצרת, התגונן הסנדלר: וכי מה אוכל לעשות, הרי אין לי אפשרות לקנות סוליות חדשות ויפות, בביתי עשרה עוללים אשר חנני אלקים ועלי להביא טרף לפיהם, ומוכרח אני אפוא לתקן את הנעליים בטלאים שונים שמוצא אני זרוקים פה ושם... נכמרו רחמיו של היהודי הנדיב על הסנדלר העני, ועל אתר הציע לו הצעה טובה: הנה זקוק אני בדחיפות לעובד מסור, שיעמדם לצידי ויעזור לו בכל תחומי עסקי השונים, אתה נראה לי כאיש אמין חריז במלאכתו. בוא נא עמדי

אל סירתי תעשה את עבודתך, ותרוויח יפה את משכורתך. ובתמורת עזיבתך את ביתך, אתן לך שרשרת נאה של יהלומים נוצצים, שתוכל למכרה ולקבל בתמורתה כמאה אלף רובל! הסנדלר שהיה איש שמח ונעים, קיבל את הצעתו של העשיר ברצון. הוא הודה לו על נדיבות ליבו, ואכן הצטרף אליו בנסיעתו לארמונו. ושם החל בעבודתו במרץ רב.

בהיותו אדם חביב ונחמד נשא מאוד חן בעיני אדונו הגביר, וגם בעיני הלקוחות והסוחרים הרבים שעמדו בקשרי מסחר עם העשיר. ולפיכך העלה עוד את משכורתו. כך החלה קרנו לעלות מעלה מעלה, עד שכעבור כמה שנים של עבודה נאה נעשה אף הוא לאדם אמיד ועשיר.

יום אחד בצאתו לרחוב העיר, מצא איש עני ומסכן כאוב ומויסר מאוד, כשנכנס עמו בשיחה בכה הלה שאין לו כלום להאכיל את צאצאיו הזאטוטים, ולרש אין כל! באותה עת החזיק האיש בשרשרת היקרה שקיבל לפני רבות

ישמח לב מבקשי ה'

הגנו להודיע כי בקרוב יצא לאור

ספר טייב הקהילה

שנה עשירית

עם מפתחות מפורטת על כל עשרת הברכים

ניתן להשיג בחגיגות הספרים

בשנים מאזדנו הגביר, ניצת בו הניצוץ של 'אהבת ישראל', והשתוקק לקיים את מצות הצדקה בשלמותה. וחשב לעצמו, שכשם שבשרשרת זו משכו והעלו אותו מעוניו, כן ימשוך בה גם הוא את עני זה מדלותו... הוא הוציא אפוא לאלתר את השרשרת מכיסו, הגיש אותה לעני המסכן, ואמר: הנה קח לך בבקשה שרשרת יקרה זו! קיבלתי אותה לפני שנים מאדוני הגביר שבעיר פלוגית, תמכור אותה במחיר טוב והגון, ובתמורתה תהפוך לאיש אמיד, ולא תדע עוד את סבל העניות הקשה!

אך עני זה היה אדם ממורמר ומלא טרוניה תמיד, ליבו התקשה להאמין שהנה באה ישועתו ויכול הוא לצאת לגמרי מכל צרתו. הוא המשיך לבכות ולרטון... אינני מאמין לך שתוציאני מדלותי, זה לי שנים על גבי שנים שהנני 'שקוע' בעניותי, וכיצד תבוא בפתאום להוציאני? אף כאשר הראה העשיר את השרשרת היקרה עם היהלומים

המשובצים בה בפאר והדר, לא אבה העני להאמין לו, הוא הסתכל מעט בשרשרת הפך אותה אנה ואנה, ואמר בעברותו ובמר ליבו: אינני מאמין שתתן לי שרשרת יקרה כל כך! מן הסתם אין זו שרשרת של זהב כלל, אין כאן אלא 'חוט ברזל' פשוט הצבוע בצבע זהב, שעליו תלויים 'זרקונים' פשוטים [פלסטיק זוהר דמוי יהלום] בלבד! - ותיכף עזבו העני והלך לדרכו, הפסיד במו ידיו עושר עצום ורב, ונשאר באביונותו לאורך ימים ושנים. עתה ניתנה נא אל ליבנו, היכן נעוץ ההבדל שבין עני ראשון לעני שני? הלא שניהם היו דלפונים ואביונים, מה בין עני ראשון שעלה ונתעשר לעני שני שנשאר בעוניו. אולם, הוא הדבר אשר זיברנו, עיקרו של ההבדל נעוץ בהרגשה ובצורת ההסתכלות שבכל דבר, [הנקרא בלשונינו: 'מוט']. הראשון שהיה מתנהג בשמחה, ותקוותו תמיד לטוב, נתן אימון באנשים, ונענה בחפץ לב להצעתו של העשיר להטיב ולסייע לו, עד שהעמידו

על רגליו ונעשה עשיר גדול. אך לעומתו העני השני, שכבר איבד כל תקווה, והתהלך תמיד במרירות ויאוש, לא נתן שום אימון באנשים שרצו לסייע בעדו. ובמקום שיקח את אותה שרשרת אשר יקרה היא מפז ומפנינים 'חלילי' עליה עלילות שואו שאיננה שרשרת זהב, דחה את ישועתו במו ידיו!

ללמדך ששיקרה של שמחה בלב האדם היא תלויה, יכול אדם לשנות את הסתכלותו לטובה ולברכה, ולתת תקווה טובה בכל דבר. אך מאידך יכול הוא גם בהסתכלות שלילית וממורמרת להתהלך קדורנית, ולקלקל כל דבר חלילה. - על כך נצטוונו במצות השמחה דנו, להכניס שמחה בלב, בתקווה וביטחון איתן, להודות להש"ת על כל הטובה אשר גמלנו, ולבטוח בו שבוודאי ישוב לגאלנו במהרה בימינו, אמן.

[שטייט, קובץ 67895]

בענין זה כבר נודעו בשער בת רבים מה שמונא בכתבי האריז"ל (ספר הליקוטים - ספר תהלים - פרק לו), שהראשי תיבות של 'אתרוג' הוא הפסוק בתהלים (לו, יב) 'אל תבואני רגל גאווה' - דהיינו שצריך הרבה זהירות עם האתרוג שלא יבוא מזה לידי התפארות וגאווה חלילה. הרה"ק בעל האור המאיר (סוכות) מוכיח ביותר את אלו שמצד מעשיהם אינם ראויים כלל, אך קונים אתרוג יקר ביותר רק בכדי שיוכלו להתפאר בו, ומצד השני משבח ומפאר את אלו התמימים והישרים שיש להם באמת לב נקי, והם משקיעים הרבה באתרוג לא בשביל להתפאר חלילה, אלא אך ורק בכדי לקיים את מצוות בוראנו בשלמות הראוי.

וזה לשונו: "להיות רבים הם המתפרצים ומתפארים, וכל אחד ואחד קונה אתרוג לעצמו, וכל עצמו והנהגת דרכו, רחוק מהאתרוג ולולב עם מיניו, כרוק מזרח ממערב... והמתפארים לבם בל עם, וכל אחד ואחד לכבוד עצמו דורש, ושלו אינו רואה, אבל רואה באחרים לעשות כמותם, מצד הבושה קונה גם כן אתרוג, לומר שגם הוא מהמהדרים במצות, ומי בקש זאת מיזו שהאתרוג גורם לו התפארת". וממשיך האור המאיר: לאפקי אישים משכילים, הקונים אתרוג לעשות רצון קונם, ואדרבה קונים שלימות במאני קרוב אשר בידיהו, ומעשיהם בכוננות נענועת הלולב לשש קצוות, כמעשיהם בראש השנה בתקיעת שופר... על דרך מאמרם ז"ל (תיקוף" ת' נט, א. ויק"ר ל, ב), מאן נצח דינא, מאן עין דמאני קרוב בידיהו, כמבואר למעלה ולקחתם לכם ביום הראשון, מוסב על ראש השנה, פרי עץ הדר וכפות תמרים, שאז הוא זמן קבלת עול מלכות שמים שלימה, לבנותה ולתקנה בשבעה מדותיה".

טיב ההתחזקות <<< | הפשך פעוד ג' | לא עבר אלא זמן מועט, האתרוג המופלא שהאנשים לא הפסיקו להתפעל ממנו נפל על הארץ, מחוסר זהירות, כמובן שהתעוררה בהלה גדולה, אתרוג כזה שנופל על הארץ קרוב לוודאי שהוא עלול להיפסל, מיד נחפזו להרימו מן הקרקע, מה מאד נשתוממו לראות את הפיטם שמקודם ניצב לו כמו כתר מלכות הנתון בראש התרומם מעט ממקומו, והתגלה שהפיטם מחובר לאתרוג על ידי מחס, לא פחות ולא יותר, האתרוג המהודר התגלה כפסול מעיקרא.

מסתבר שהפיטם נפל עוד כשהיה ברשותו של המוכר, אולם בצע הממון העבירה אותו על דעתו, ובמקום להשליך את האתרוג הפסול אל האשפה, נטל מחס ובמעשה אומן חיבר את הפיטם לאתרוג באופן שלא היה ניכר כלל שאיננו כאן משהו, וכך הרוויח סכום עתק על אתרוג שפסול ואסור לברך עליו.

הרוח הקודש הגלויה שהופיעה בבית מדרשו של הרה"ק משינוא הפכה לשיחת היום, הכל שחו אודות הגילוי הנורא של הצדיק שצופה נסתרות, אולם הרה"ק משינוא עצמו ביטל את המופת מכל וכל, הוא אמר שכשאותו איש הגיע אליו עם האתרוג הוא אכן התפעל ממנו עד למאד, אך מאידך גיסא התפלא ביותר כיצד יכול אתרוג כזה להגיע לרשותו של אותו אדם, הלא אתרוג דומה ללב, וכשראתי באיזה גאווה מסתובב הלה עם אתרוגו, היה תמוה בעיני כיצד זכה לאתרוג שמהודר הרבה יותר מלבו, לפיכך התעורר בי החשש שמה שום איזה פסול יש בו באותו אתרוג אלא שלא ידעתי מהו.

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

	Access Credit צ'יינג' סל' 02-6516090	לעילוי נשמת מרת אילה אהובה בת ר' יוסף ראובן יחנת הכהן ז"ל נדבת בנה יקותיאל מנחם •	לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מורדכי הי"ו	לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה	לע"נ ר' ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי המקן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל
02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גרפצ'יק סל: 02-5002321	לרפואת בועז בן מירה	לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול	לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה	לע"נ האשה בת מרסם בת ר' דוד

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173